

บทที่ 5

ผลการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพของพื้นที่ศึกษา

5.1 ข้อมูลและการวิเคราะห์ระดับผังรวม

5.1.1 ระบบของพื้นที่สีเขียวหลัก

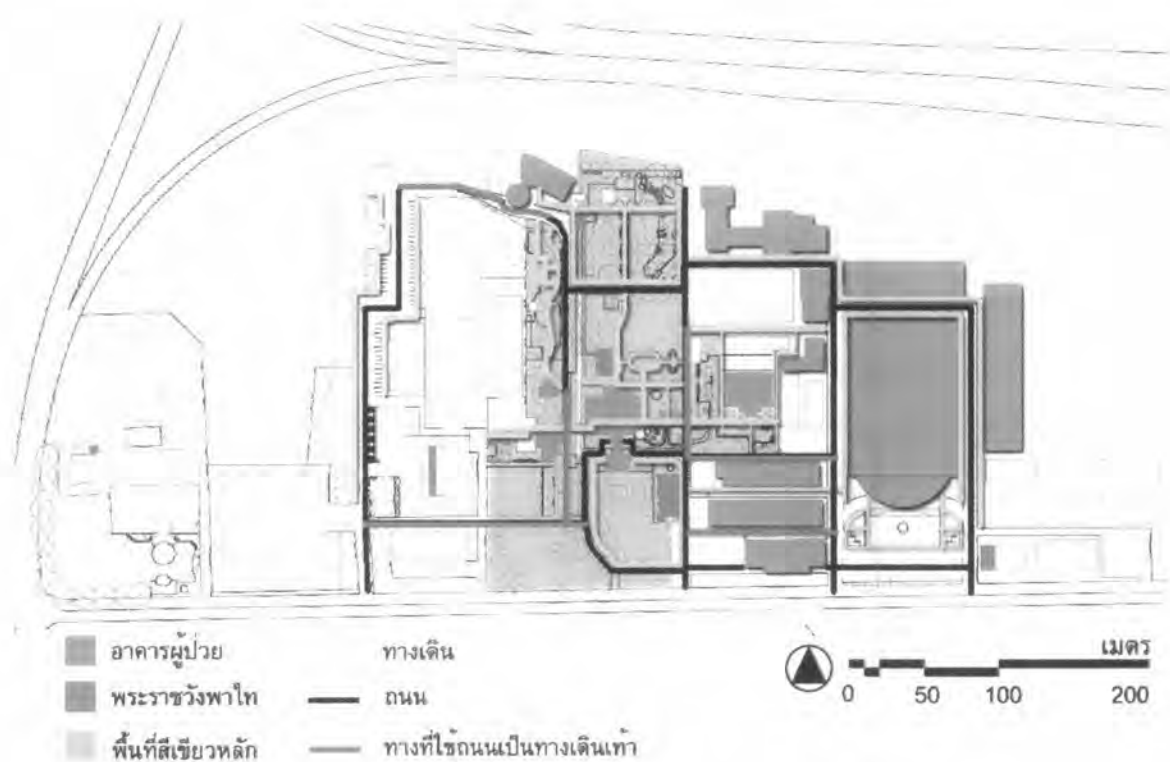
- ขอบเขตพื้นที่และการเข้าถึง

จากการศึกษาขอบเขตพื้นที่ในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าพบว่าแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ 1) พื้นที่ส่วนการรักษาของโรงพยาบาล 2) พื้นที่สีเขียวหลักและพระราชวังพญาไท 3) พื้นที่ส่วนการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า และวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยพื้นที่ทั้ง 3 ส่วน มีเส้นทางเชื่อมถึงกันทั้งโดยทางเท้าและทางรถยนต์ ดังแสดงใน รูปที่ 5-1 ในส่วนของอาคารผู้ป่วยนั้นพบว่าอยู่แยกจากพื้นที่สีเขียวหลัก ซึ่งทำให้ระยะทางในการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวหลักของผู้ป่วยมีระยะทางไกล โดยระยะระหว่างพื้นที่สีเขียวหลักและอาคารบางแห่งนั้น มีระยะกว่าระยะการเดินทางมาตรฐาน 200 เมตร

- ระบบการสัญจรทางเท้าและระบบการจราจร

จากการสำรวจพื้นที่พบว่าระบบการสัญจรมี 2 ระบบที่ซ้อนทับกันอยู่ คือ ระบบการสัญจรทางเท้าและเส้นทางรถยนต์ โดยทางเดินเท้าที่เชื่อมอาคารกับพื้นที่สีเขียวหลัก ในหลายเส้นทางนั้นต้องใช้ร่วมกับทางเดินรถ (รูปที่ 5-1) ซึ่งผู้ใช้ต้องเดินบนถนนโดยไม่มีทางเท้าสำหรับเดินเฉพาะ หรือในเส้นทางที่พบกิจกรรมการเดินหรือวิ่งออกกำลังกายที่มีระยะทางไกลๆ ส่วนใหญ่ต้องวิ่งบนถนนที่ใช้เป็นเส้นทางรถยนต์

ระบบการสัญจรทางเท้าที่ได้จัดไว้สำหรับการเดินโดยเฉพาะส่วนใหญ่อยู่บริเวณรอบๆ อาคารพระราชวัง ส่วนบริเวณพื้นที่ส่วนการศึกษาและส่วนรอบๆกลุ่มอาคารโรงพยาบาล ส่วนใหญ่ผู้ใช้ต้องเดินบนถนน ซึ่งการซ้อนทับของสัญจรทั้งสองระบบนั้นส่งผลถึงความปลอดภัยของผู้ใช้

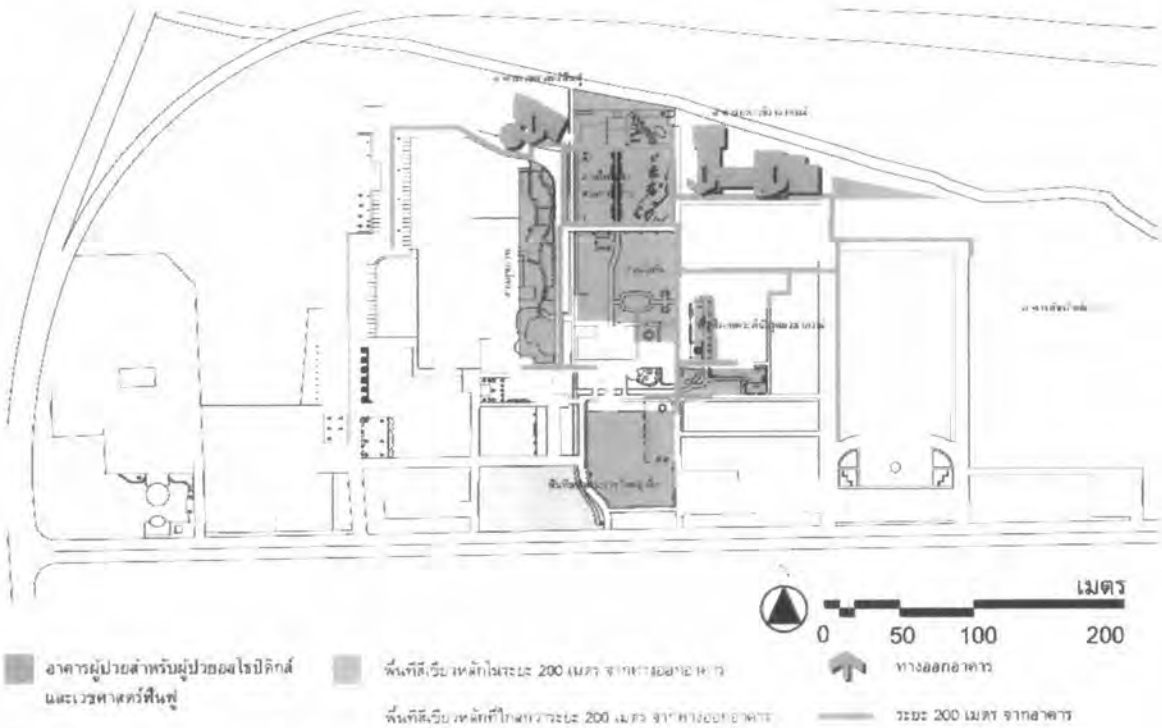

รูปที่ 5-1 ขอบเขตพื้นที่ต่างๆและ ระบบการสัญจรและเส้นทางที่ใช้ถนนเป็นทางเดินเท้า

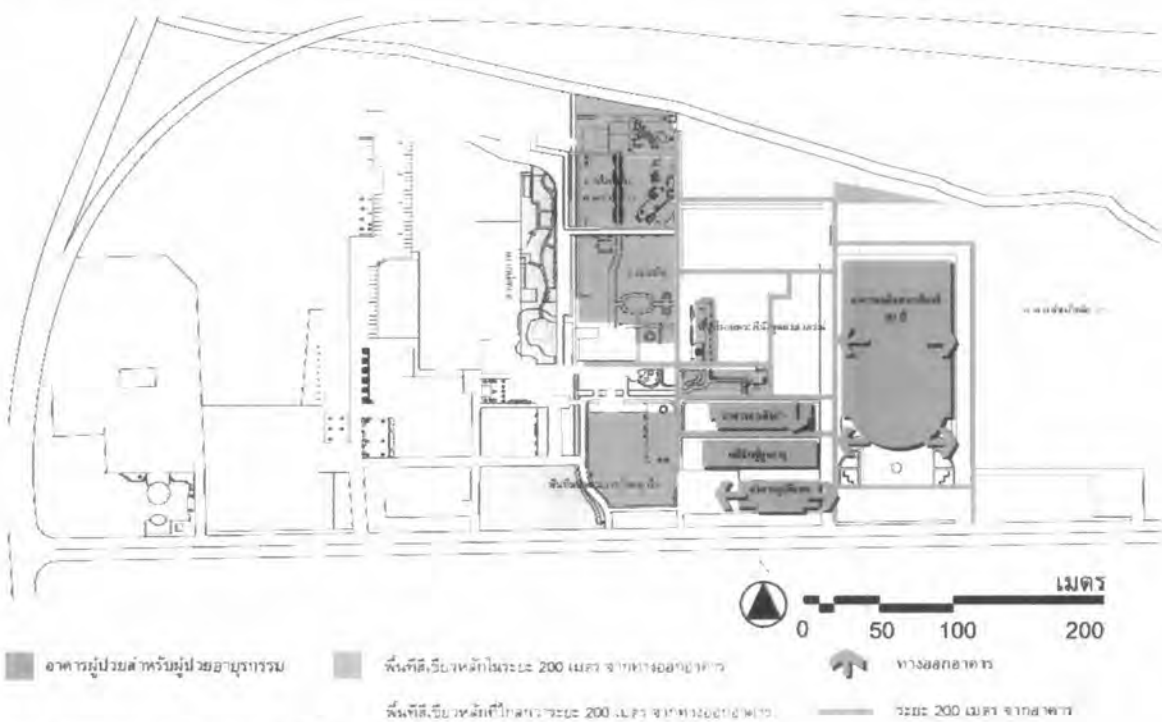
5.1.2 รัศมีการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวหลัก

จากการศึกษารัศมีการบริการจากอาคารผู้ป่วยต่างๆ โดยพิจารณาจากการใช้ระยะทางไม่เกิน 200 เมตร ซึ่งเป็นระยะทางการเดินที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วย (Giantomaso, 2003) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ พบว่าพื้นที่ที่อยู่ในรัศมีการเข้าถึงที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วย ได้แก่ พื้นที่ลานไทร พื้นที่สวนโรมัน และพื้นที่รอบพระที่นั่งอุดมวนาภรณ์ (รูปที่ 5-2) เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มของผู้ป่วยพบว่า อาคารของกลุ่มผู้ป่วยออโรปิติกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟู มีรัศมีการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวหลัก ได้ใกล้และครอบคลุมที่สุด (รูปที่ 5-3) ในส่วนอาคารสำหรับผู้ป่วยอายุรกรรมสามารถเข้าถึงได้ในบริเวณลานไทร พื้นที่สวนโรมัน และพื้นที่รอบพระที่นั่งอุดมวนาภรณ์ ถึงแม้จะมีระยะทางที่ไกลกว่าอาคารผู้ป่วยกลุ่มออโรปิติกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟู แต่ยังอยู่ในระยะการเดินที่เหมาะสม ส่วนอาคารพัชรกิจติดยา ซึ่งเป็นอาคารสำหรับกลุ่มผู้ป่วยเด็กและสูตินรีเวช

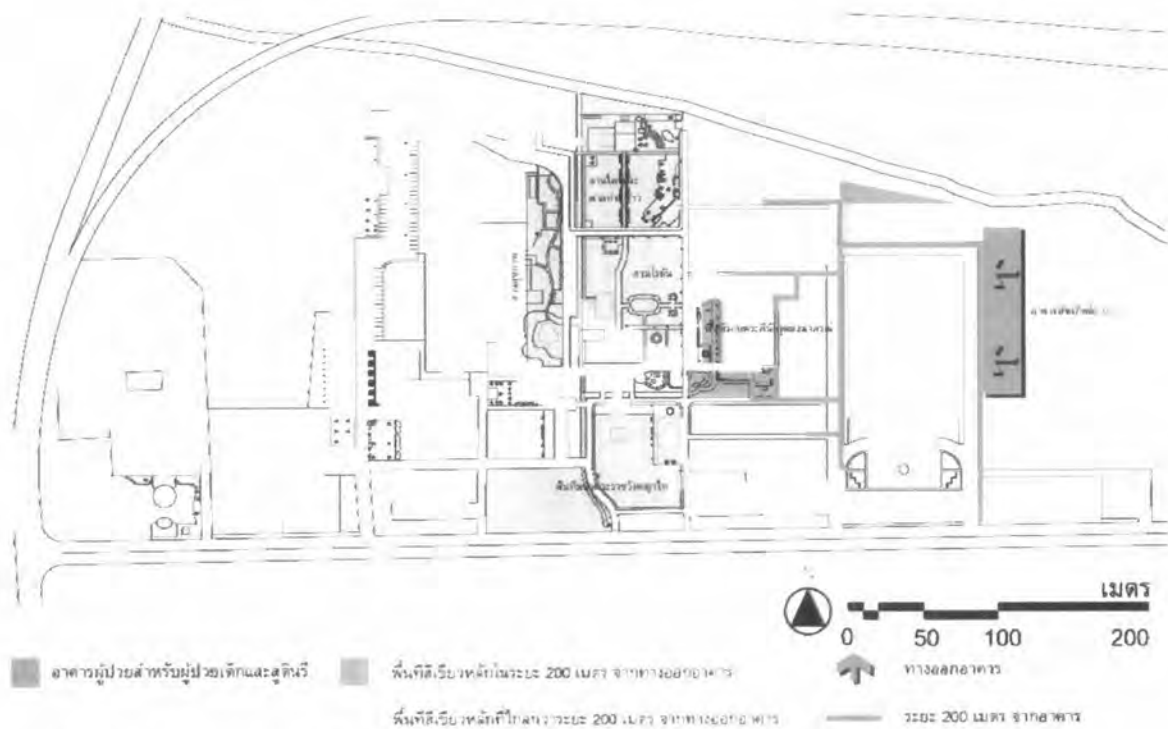
เป็นอาคารที่อยู่ไกลจากพื้นที่สีเขียวหลักมากที่สุด โดยพื้นที่รอบพระที่นั่งอุดมวนาภรณ์เป็นพื้นที่เดียวที่อยู่ในระยะการเดินทางที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วย (รูปที่ 5-4)

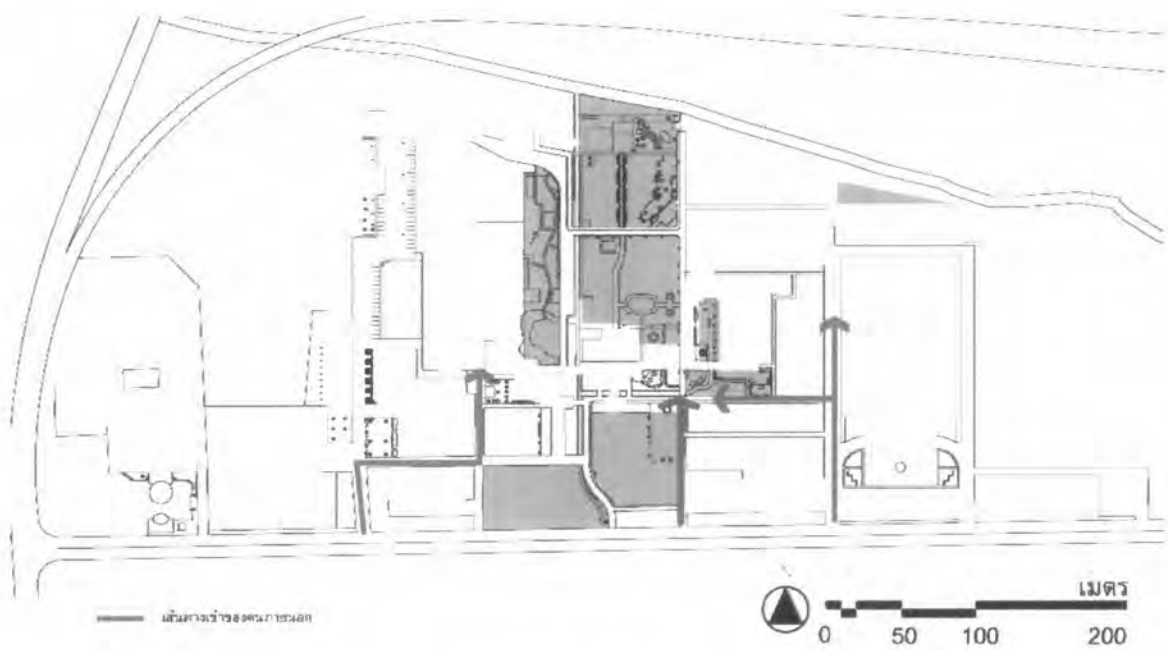
รูปที่ 5-2 ระยะการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวหลัก 200 เมตร จากอาคารผู้ป่วยออโรบิติกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟู

รูปที่ 5-3 ระยะรัศมีการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวหลัก 200 เมตร จากอาคารผู้ป่วยอายุรกรรม

รูปที่ 5-4 แสดงระยะการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวหลัก 200 เมตร จากอาคารผู้ป่วยเด็กและสูตินรีเวช

รูปที่ 5-5 แสดงการเข้าถึงพื้นที่สีเขียวหลักของบุคคลภายนอก

5.2. ข้อมูลและการวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะกายภาพระดับผังพื้นที่กับข้อพิจารณาที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ

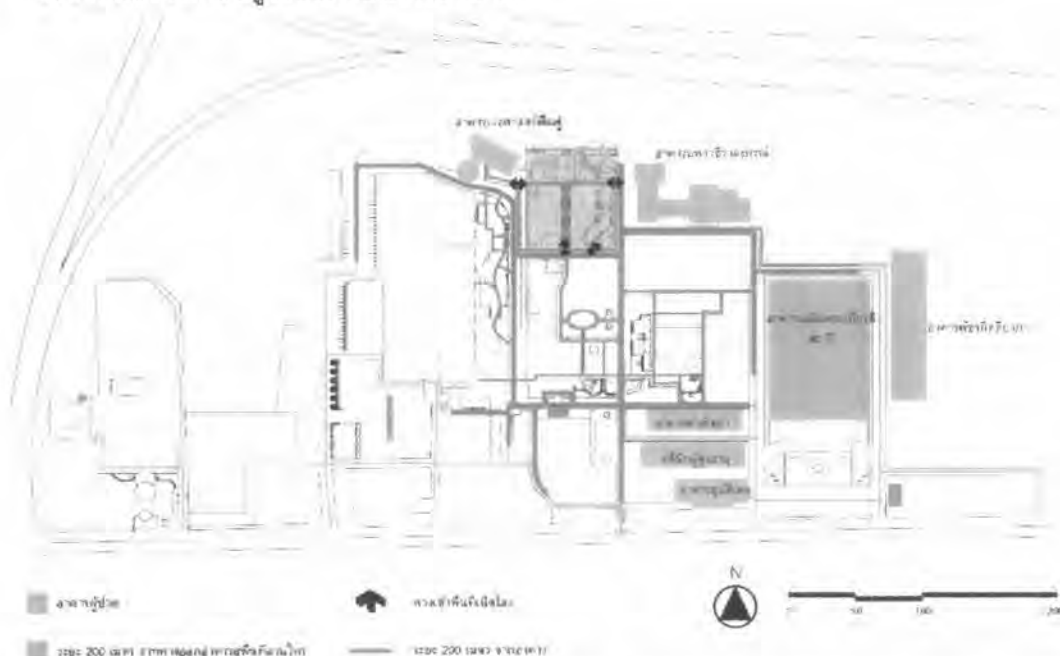
จากการสังเกตกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่และเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาทั้ง 5 พื้นที่กับข้อพิจารณาพื้นที่ที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ ได้แก่ ปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์ ปัจจัยด้านธรรมชาติ ปัจจัยด้านการมีกิจกรรมที่หลากหลาย ปัจจัยการเข้าถึงพื้นที่สีเขียว ปัจจัยด้านความปลอดภัย และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าแต่ละพื้นที่มีศักยภาพที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมสุขภาพที่แตกต่างกัน

5.2.1 พื้นที่ลานไท่

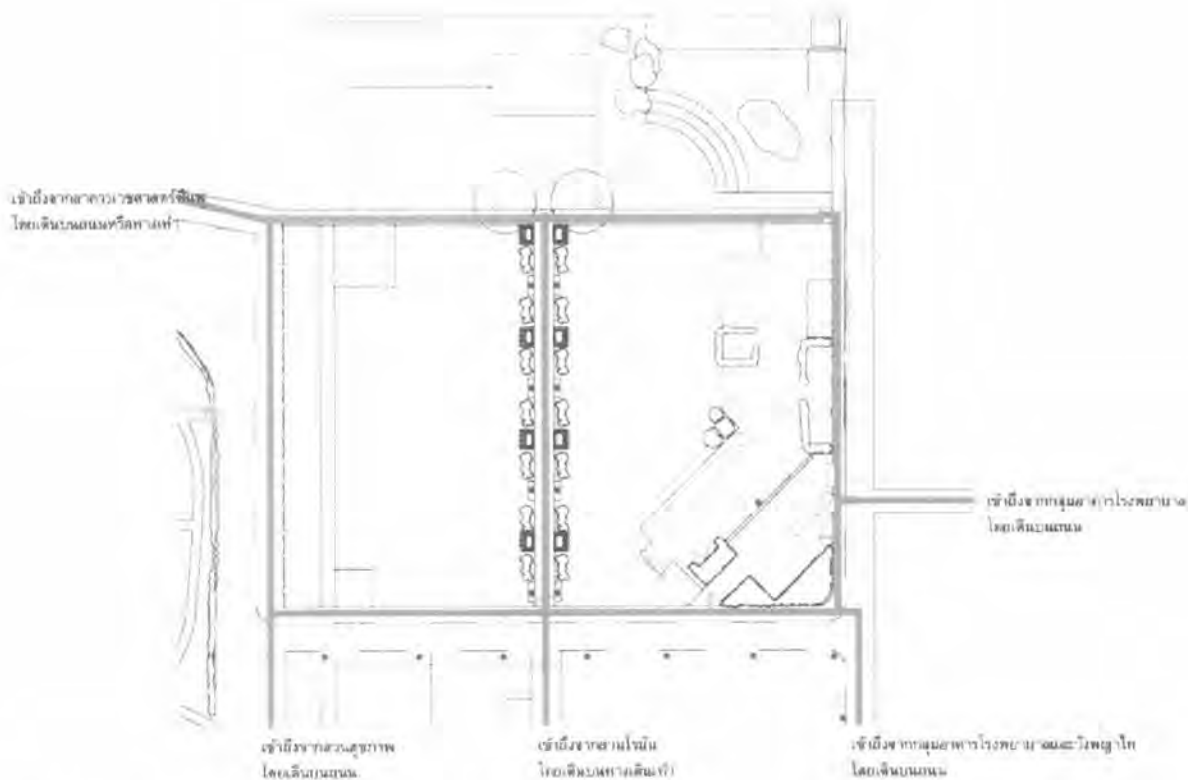
- ปัจจัยด้านการเข้าถึง

ในด้านการเข้าถึงมายังพื้นที่ลานไท่นั้น พื้นที่ลานไท่ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีรัศมีการเข้าถึง 200 เมตร จากอาคารผู้ป่วยสำคัญต่างๆ (รูปที่ 5-6) เช่น อาคารเฉลิมพระเกียรติ อาคารมหาวชิราลงกรณ์ อาคารเวชศาสตร์ฟื้นฟู เป็นต้น ทำให้เป็นพื้นที่ที่ผู้ป่วยส่วนใหญ่สามารถเข้ามาใช้งานได้สะดวกจากระยะทางที่ไม่ไกลมาก

การหาทิศทางมายังพื้นที่นี้ พบว่าจากการที่มีถนนและทางเดินหลายทางเป็นแนวเชื่อมจากกลุ่มอาคารกลุ่มโรงพยาบาลและทางเข้ามุ่งตรงไปยังพื้นที่โดยไม่มีกีดขวางการเข้าถึงของบุคคลภายนอก ประกอบกับโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าเป็นโรงพยาบาลเปิด จึงพบบุคคลภายนอกทั้งจากชุมชนโดยรอบและจากพื้นที่อื่นๆ เข้ามาทำกิจกรรมในพื้นที่นี้ค่อนข้างมาก ซึ่งอาจมีผลรบกวนผู้ใช้หลักในโรงพยาบาล

รูปที่ 5-6 แสดงการเข้าถึงจากทางเข้าหลักของพื้นที่ลานไท่ถึงอาคารประเภทต่างๆ ในรัศมีการเข้าถึง ระยะ 200 เมตร

รูปที่ 5-7 ผังแสดงปัจจัยด้านการเข้าถึงในพื้นที่ลานไทร

- ปัจจัยด้านความปลอดภัย

ในการสัญจรทางเท้ามายังพื้นที่ลานไทรพบว่ามีความไม่ปลอดภัยเนื่องจากทางเดินจากบางอาคารไม่มีทางเท้า ทำให้ต้องเดินมายังพื้นที่ลานไทรโดยใช้ผิวถนน ส่งผลถึงความปลอดภัยของผู้ใช้ โดยเฉพาะผู้ป่วยนั่งเก้าอี้เข็น หรือใช้อุปกรณ์ช่วยเดิน ส่วนขนาดทางเดินบริเวณโดยรอบที่ใช้สำหรับเข้าถึงพื้นที่ลานไทรมีความกว้าง 2.00 เมตร กว้างกว่าขนาดทางเดินมาตรฐาน 1.5 เมตร (คู่มือปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม การออกแบบสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทุกคน, 2551) เส้นทางดังกล่าวเป็นเส้นทางที่มีผู้ใช้สัญจรผ่านมากในช่วงเช้าและช่วงเย็น นอกจากนี้ยังมีเตียงผู้ป่วย และการเข็นถึงขยะผ่านค่อนข้างมาก ลักษณะพื้นผิวปูพื้นที่เป็นอิฐบล็อกคอนกรีตลื่นเร็วรูปเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลต่อความสะดวกและความ

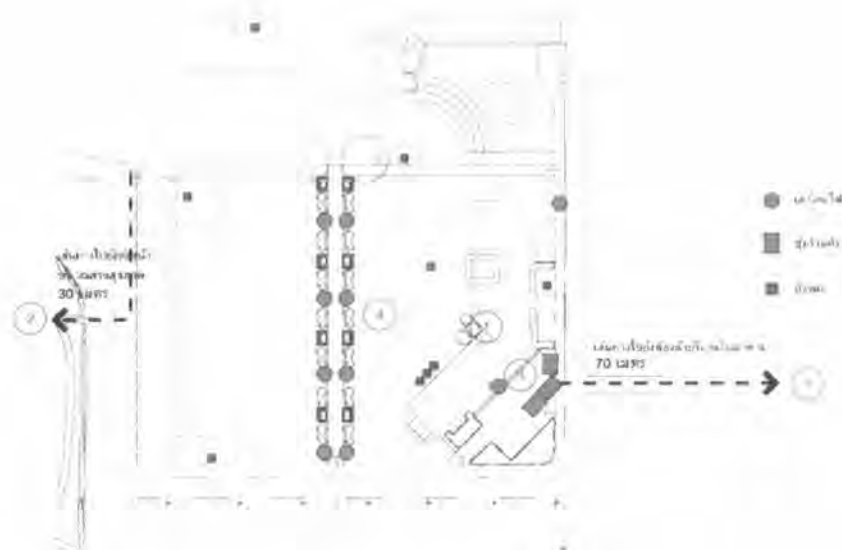
ปลอดภัยต่อการเคลื่อนที่ของผู้ป่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟูซึ่งมีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย รวมถึงผู้ป่วยที่ต้องนั่งเก้าอี้เข็นหรือใช้อุปกรณ์ช่วยเดินต่างๆ

สำหรับความปลอดภัยในพื้นที่ บริเวณทางเดินในพื้นที่มีทางลาด ที่เอื้อต่อความสะดวกปลอดภัยในการสัญจรของผู้ป่วยที่นั่งเก้าอี้เข็น ส่วนพื้นที่ผิวทางเดินส่วนใหญ่ในพื้นที่ เป็นวัสดุที่ไม่ขรุขระ ทั้งแอสฟัลต์และพื้นปูอิฐรูปล็อกที่เรียบ ซึ่งปลอดภัยสำหรับผู้ใช้นั่งเก้าอี้เข็นหรือใช้ไม้เท้า

แต่อย่างไรก็ตามสำหรับคนที่มาวิ่งออกกำลังกายบริเวณโดยรอบพื้นที่ อาจได้รับผลกระทบด้านอุบัติเหตุหรือเสียงและฝุ่นควันจากรถยนต์ที่วิ่งอยู่โดยรอบ ส่วนด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ ยังมีพื้นที่ริมน้ำบางส่วนที่ยังถูกปล่อยให้สกปรก เป็นที่เก็บขยะ และกองขยะ ซึ่งภาพที่สกปรกหรือกลิ่นต่างๆ ส่งผลต่อสุขภาพจิตของผู้ใช้

- ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

สำหรับห้องน้ำ ผู้ใช้พื้นที่ลานไทรต้องใช้ห้องน้ำบริเวณโรงอาหารที่อยู่ห่างไป 70 เมตร (หมายเลข1 ในรูปที่ 5-8) หรือไปยังห้องน้ำบริเวณสวนสุขภาพซึ่งห่างไป 30 เมตร (หมายเลข2 ในรูปที่ 5-8) ส่วนถึงขยะมีค่อนข้างมากถึงมาก กระจายอยู่ทั้งพื้นที่ แต่ไม่ได้มีการซ่อนพราง มีซุ้มร้านค้า (หมายเลข3 ในรูปที่ 5-8) ประกอบด้วยร้านขายของคาว ร้านขนม และร้านขายน้ำ การให้แสงสว่างมีเสาไฟเป็นแนวอยู่บริเวณทางเดินกลาง ขนานไปกับทางเดิน (หมายเลข4 ในรูปที่ 5-8)

รูปที่ 5-8 ผังแสดงปัจจัยสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ลานไทร

- ปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย

พื้นที่ลานไทร เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสำหรับกิจกรรมการเดินเล่นเป็นหลัก เนื่องจากมีทางเดินโดยรอบผ่านทิวทัศน์ต่างๆ ทั้งร่มไม้ ริมคลอง ศาลท่าน้าวหรืออนุสาวรีย์ ระยะเวลาประมาณ 230 เมตร (รูปที่ 5-9, รูปที่ 5-11 หมายเลข1) ซึ่งเป็นระยะทางที่มีความใกล้เคียงกับระยะทางเดินมาตรฐานที่เหมาะสมกับผู้ป่วย ส่วนทางเดินบริเวณริมคลองก็มีแนวต้นไม้ขนาดสองข้างให้ความร่มรื่น (รูปที่ 5-10, รูปที่ 5-11 หมายเลข 2) และนำสายตามายังหอพระพุทธรูปในพื้นที่ซึ่งทางเดินและองค์ประกอบที่เป็นจุดหมายตาเหล่านี้สามารถช่วยดึงดูดและกระตุ้นให้ผู้ใช้เกิดการเคลื่อนไหวร่างกายได้มากขึ้น (Marcus and Francis, 1998) ส่วนบริเวณลานหรือสนามหญ้าในพื้นที่เป็นองค์ประกอบที่เอื้อต่อกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย (รูปที่ 5-11 หมายเลข 3) ช่วงเช้าและเย็นทางเดินด้านหน้าจะใช้เป็นทางเคลื่อนย้ายผู้ป่วย และเป็นเส้นทางที่เจ้าหน้าที่เฝ้าชยะจากจุดต่างๆ ไปทิ้ง ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนผู้ใช้ (รูปที่ 5-11 หมายเลข 4)

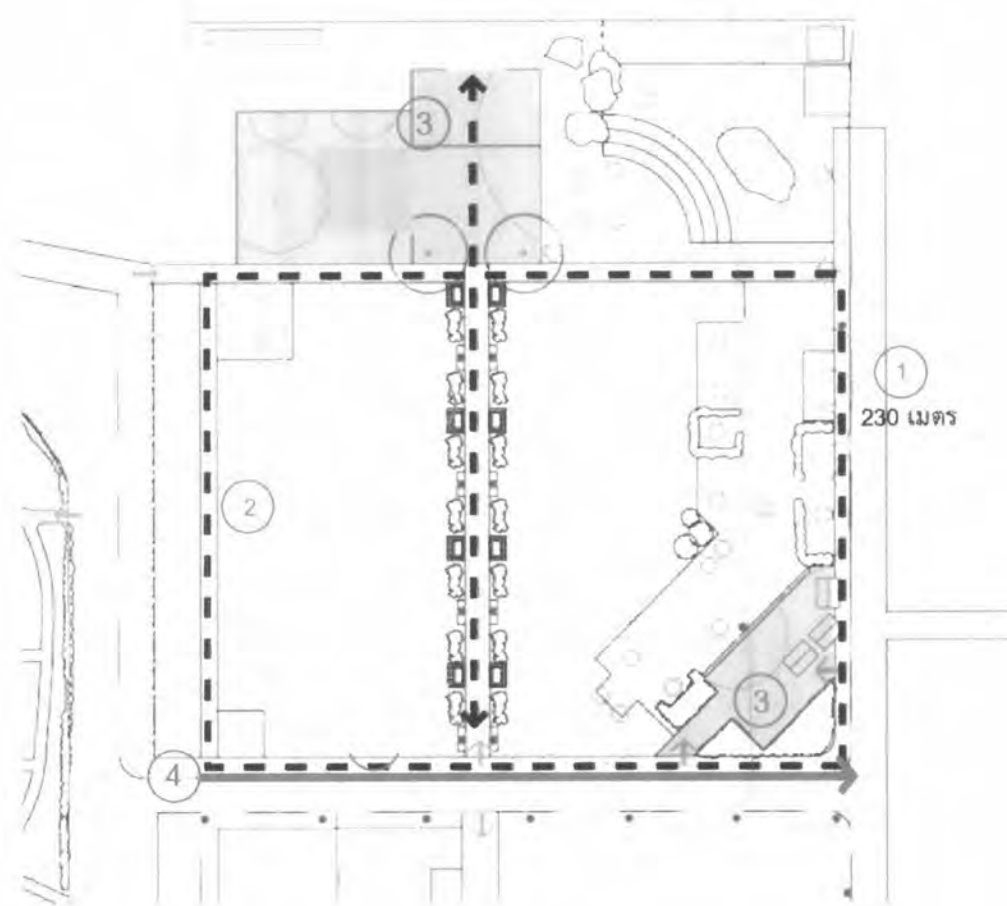

รูป 5-9 ทางเดินโดยรอบพื้นที่ลานไทร

รูป 5-10 ทางเดินบริเวณริมคลองมีแนวต้นไม้ขนาดสองข้างให้ความร่มรื่น

รูปที่ 5-11 ผังแสดงปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกายในพื้นที่ลานไทย

- ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์

ในพื้นที่ลานไทรเมืองค้ประกอบที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ โดยมีศักยภาพในด้านพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวและการดูผู้อื่นทำกิจกรรมเป็นหลัก ได้แก่ พื้นที่บริเวณรอบๆ ก่อนหินด้านข้างศาล (รูปที่ 5-12, รูปที่ 5-14 หมายเลข 1) ซึ่งอยู่ในโซนที่แยกออกจากพื้นที่อื่นๆ และมีลักษณะปิดล้อม ทำให้มีความเป็นส่วนตัวในการพบปะพูดคุยกันในครอบครัว ส่วนบริเวณชั้นบันไดครึ่งวงกลม (รูปที่ 5-13, รูปที่ 5-14 หมายเลข 2) มีลักษณะหันเข้าสู่พื้นที่ลานด้านหน้า ซึ่งมีศักยภาพที่ทำให้ผู้ป่วยและญาติสามารถนั่งคุยกันบริเวณบันไดพร้อมกับดูผู้อื่นทำกิจกรรมต่างๆ ได้ เช่น ดูเด็กวิ่งเล่น หรือคนมาบริหารร่างกาย

บริเวณกลุ่มที่นั่งบางแห่ง มีแนวไม้พุ่มสร้างขอบเขตการปิดล้อมให้กับกลุ่มครอบครัวให้สามารถพูดคุยกันได้อย่างเป็นส่วนตัว (รูปที่ 5-14 หมายเลข 3)

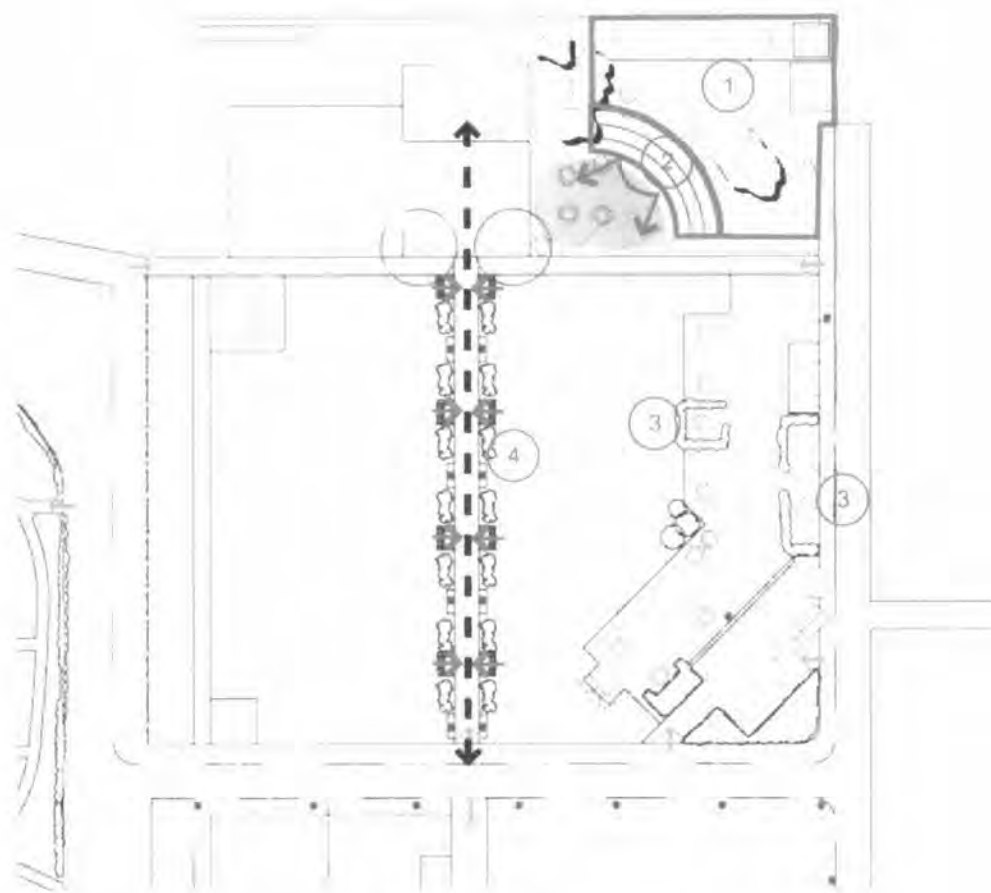
บริเวณทางเดินกลาง มีเก้าอี้อยู่ข้างทางเดินทำให้สามารถมองเห็นผู้คนที่เดินผ่านและผู้มาร่วม ให้ความรู้สึกไม่โดดเดี่ยว (รูปที่ 5-13, รูปที่ 5-14 หมายเลข 4)

รูปที่ 5-12 พื้นที่บริเวณรอบๆ ก่อนหินด้านข้างศาลมีลักษณะปิดล้อม และชั้นบันไดครึ่งวงกลม มีลักษณะหันเข้าสู่พื้นที่ลานด้านหน้า สนับสนุนการดูผู้อื่นทำกิจกรรม

รูปที่ 5-13 บริเวณทางเดินกลางมีเก้าอี้อยู่ข้างทางเดิน ทำให้สามารถมองเห็นผู้คนที่เดินผ่าน

รูปที่ 5-14 ผังแสดงปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่ลานโทร

- ปัจจัยด้านธรรมชาติ

องค์ประกอบที่เป็นธรรมชาติในพื้นที่ลานโทรนั้น เต็มไปด้วยต้นไม้ใหญ่หลายขนาด มีต้นไม้ขนาดใหญ่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ (รูปที่ 5-15, รูปที่ 5-19 หมายเลข 1) เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความรู้สึกแข็งแรง มั่นคง ถาวร อายุยืน (Marcus, 2005) ใบไม้สีต่างๆและลูกไม้ต่างๆ ที่ร่วงหล่นบนพื้นที่ เป็นสัญลักษณ์ที่ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงของชีวิต (Marcus, 2005) นอกจากนี้ต้นไม้ใหญ่และซุ้มการเวกยังช่วยสร้างความร่มรื่นให้พื้นที่ (รูปที่ 5-16, รูปที่ 5-19 หมายเลข 2)

พื้นที่มีต้นไม้ใหญ่ปกคลุมให้ร่มเงา ทำให้ผู้ใช้สามารถทำกิจกรรมได้ตลอดทั้งวัน บริเวณทางเดินโดยรอบ มีหลังคาคลุม ช่วยให้ร่มเงาแก่ทางเดินและลดการสะท้อนของแสงแดด จากพื้นทางเดินคอนกรีตสู่ผู้ที่พักผ่อนในพื้นที่ (Tyson, 1996)

บริเวณริมคลองเล็กด้านทิศตะวันตก ที่ตัดเข้ามาในพื้นที่ เป็นจุดที่สามารถเข้ามาให้อาหารปลาและเต่า (รูปที่ 5-17, รูปที่ 5-19 หมายเลข 3)

มุมมองสู่พื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่มีมุมมองเปิดโล่งสู่สนามหญ้าสีเขียวบริเวณกลางพื้นที่ (รูปที่ 5-18, รูปที่ 5-19 หมายเลข 4) ให้ความรู้สึกเปิดโล่ง สงบ ผ่อนคลาย นอกจากนี้ บริเวณสนามหญ้ายังเป็นพื้นที่สีเขียวที่ไม่ถูกปกคลุมด้วยต้นไม้ใหญ่ ผู้ใช้สามารถนั่งอยู่ใต้ต้นไม้ บริเวณรอบๆ หรือมองไปยังท้องฟ้า ซึ่งช่วยเพิ่มการทำงานของสมองซึ่งสร้างความรู้สึกมีชีวิตชีวา (Marcus, 2005)

รูปที่ 5-15 ต้นไทรขนาดใหญ่เป็นจุดเด่นและให้ร่มเงาแก่พื้นที่ของพื้นที่

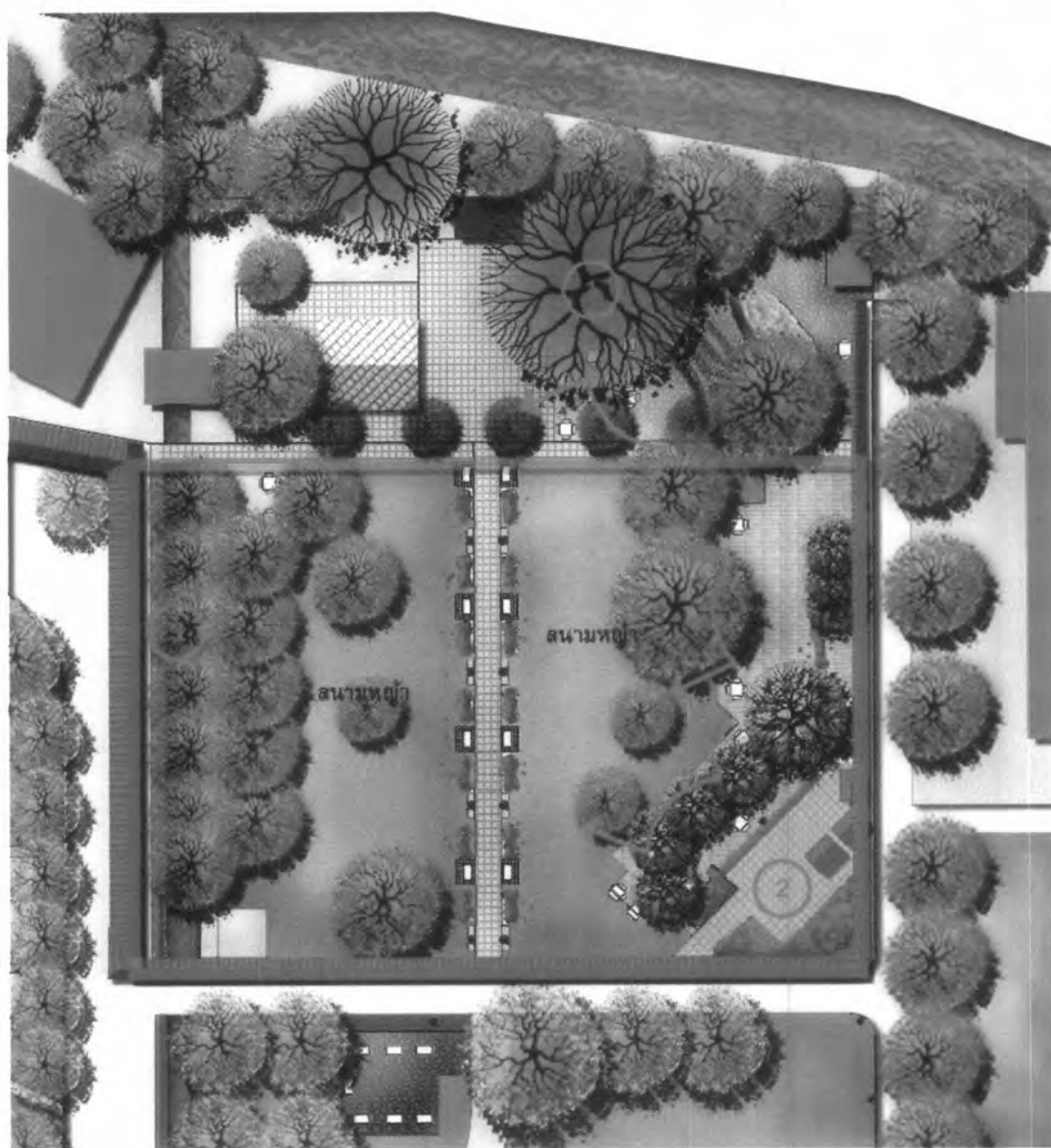
รูปที่ 5-16 ชุมการเวกช่วยสร้างความร่มรื่นให้พื้นที่

รูปที่ 5-17 บริเวณริมคลองเล็กด้านทิศตะวันตก มีปลาและเต่า

รูปที่ 5-18 มุมมองเปิดโล่งสู่สนามหญ้าสีเขียวบริเวณกลางพื้นที่

รูปที่ 5-19 ผังแสดงตำแหน่งปัจจัยด้านธรรมชาติในพื้นที่ลานไทร

- ปัจจัยด้านการมีกายภาพที่เอื้อต่อการมีกิจกรรมที่หลากหลาย

พื้นที่ลานไทรมีองค์ประกอบทางกายภาพที่เอื้อให้เกิดความหลากหลายของด้านการพักผ่อนทั่วไปและการปฏิสัมพันธ์เป็นหลัก เช่น ที่นั่งต่างๆในพื้นที่ โดยมีทั้งม้านั่งยาว (รูปที่ 5-20) สำหรับนั่งหรือนอน ชุดโต๊ะเก้าอี้ (รูปที่ 5-21) สำหรับรวมกลุ่ม พบปะพูดคุย ทำงาน รับประทานอาหาร มีทางเดินเล่นชมวิว รวมถึงมีศาลทาน้ำวารีหรือนาสุร (รูปที่ 5-22) สำหรับกิจกรรมในการกราบไหว้ ขอพรให้หายจากอาการเจ็บป่วย ซึ่งจะช่วยสร้างกำลังใจ ความสบายใจให้แก่ผู้ป่วยและญาติ และเป็นทีเคารพและยึดเหนี่ยวจิตใจของบุคลากรต่างๆในโรงพยาบาล ส่วนกิจกรรมเกี่ยวกับธรรมชาติมีคลองที่มีสัตว์น้ำสามารถทำกิจกรรมการนั่งชม หรือให้อาหารสัตว์น้ำ (รูปที่ 5-23)

รูปที่ 5-20 ที่นั่งประเภทม้านั่งยาว สำหรับนั่งหรือนอน

รูปที่ 5-21 ที่นั่งประเภทชุดโต๊ะเก้าอี้ สำหรับรวมกลุ่ม พบปะพูดคุย

รูปที่ 5-22 ศาลทาน้ำวารีหรือนาสุร สำหรับกิจกรรม ในการกราบไหว้ ขอพรให้หายจากอาการเจ็บป่วย ซึ่งจะ ช่วยสร้างกำลังใจ ความสบายใจให้แก่ผู้ป่วยและญาติ

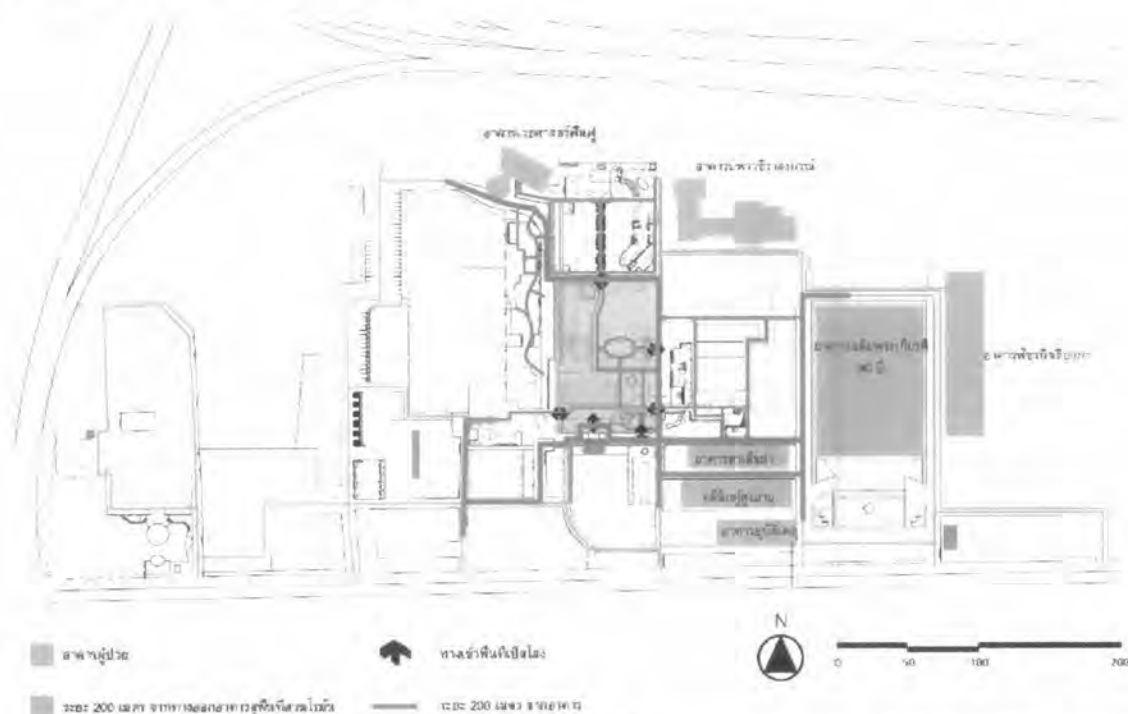

รูปที่ 5-23 พื้นที่ริมคลองสามารถทำกิจกรรมการดูและ ให้อาหารปลา

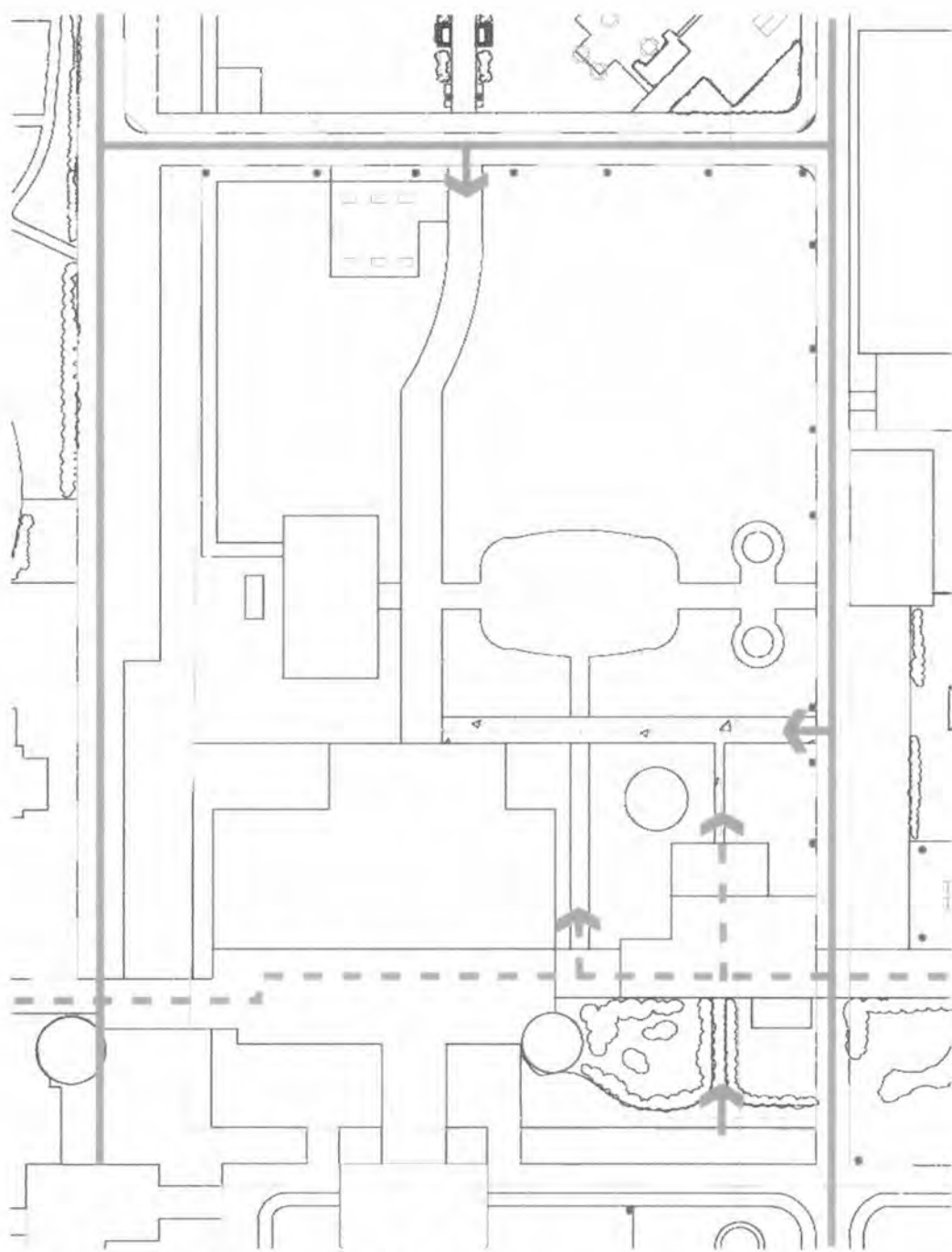
5.2.2 พื้นที่สวนโรมัน

- ปัจจัยด้านการเข้าถึง

สวนโรมันตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของพื้นที่โรงพยาบาล ทำให้พื้นที่อยู่ในรัศมีการเข้าถึง 200 เมตร จากอาคารผู้ป่วยสำคัญต่างๆ ส่วนการจำกัดการเข้าถึงของพื้นที่สวนโรมันค่อนข้างจะมากกว่าพื้นที่อื่นๆ เนื่องจากด้านทิศตะวันตกมีแนวคลองกัน และด้านอื่นๆมีรั้วล้อมรอบ มีประตูที่ปิดเปิดตามช่วงเวลา ซึ่งช่วยกรอง ไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าไปใช้หนาแน่น เนื่องจากเป็นส่วนของวังพญาไทเดิม

รูปที่ 5-24 แสดงการเข้าถึงจากทางเข้าหลักของพื้นที่สวนโรมันถึงอาคารประเภทต่างๆ ในรัศมีการเข้าถึง ระยะ 200 เมตร

รูปที่ 5-25 ผังแสดงปัจจัยด้านการเข้าถึงในพื้นที่สวนโรมัน

- ปัจจัยด้านความปลอดภัย

บริเวณทางเดินในพื้นที่มีทางลาด (รูปที่ 5-26, รูปที่ 5-28 หมายเลข 1) ที่เอื้อต่อความสะดวกปลอดภัยในการสัญจรของผู้ป่วยที่นั่งเก้าอี้เข็นเข้ามาทำกิจกรรมในพื้นที่ ผิวทางเดินส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นวัสดุที่ไม่ขรุขระทั้งแอสฟัลต์และพื้นปูอิฐบล็อก ซึ่งค่อนข้างปลอดภัยสำหรับผู้ใช้นั่งเก้าอี้เข็นหรือไม้เท้า

สำหรับคนที่มาวิ่งออกกำลังกายบริเวณโดยรอบพื้นที่ หรือใช้สวนโรมันเป็นทางผ่านในการวิ่งออกกำลังกายอาจได้รับผลกระทบด้านอุบัติเหตุหรือเสียงและฝุ่นควันจากรถยนต์ที่วิ่งอยู่โดยรอบ

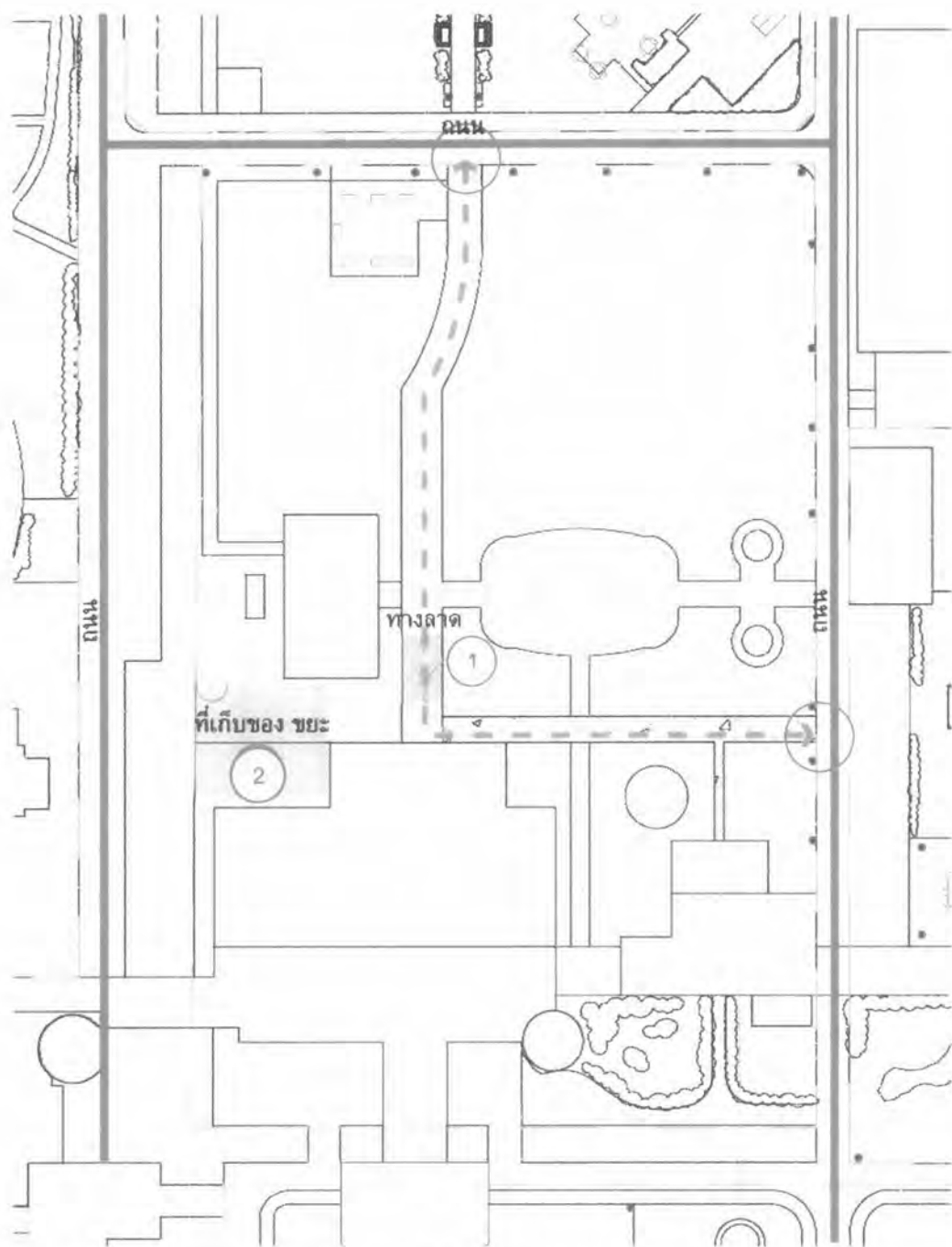
ส่วนพื้นที่ด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ ยังมีพื้นที่ริมน้ำบางส่วนที่ยังถูกปล่อยให้สกปรก เป็นที่เก็บของ และกองขยะ ซึ่งภาพที่สกปรกหรือกลิ่นต่างๆ ส่งผลต่อสุขภาพจิตของผู้ใช้ (รูปที่ 5-27, รูปที่ 5-28 หมายเลข 2)

รูปที่ 5-26 ผิวทางเดินเป็นวัสดุที่ไม่ขรุขระ มีบันไดและทางลาด ปลอดภัยสำหรับผู้ใช้นั่งเก้าอี้เข็นหรือไม้เท้า

รูปที่ 5-27 พื้นที่ด้านทิศตะวันตก มีพื้นที่บางส่วนที่ยังไม่ได้ถูกใช้ให้เกิดประโยชน์ตามศักยภาพ

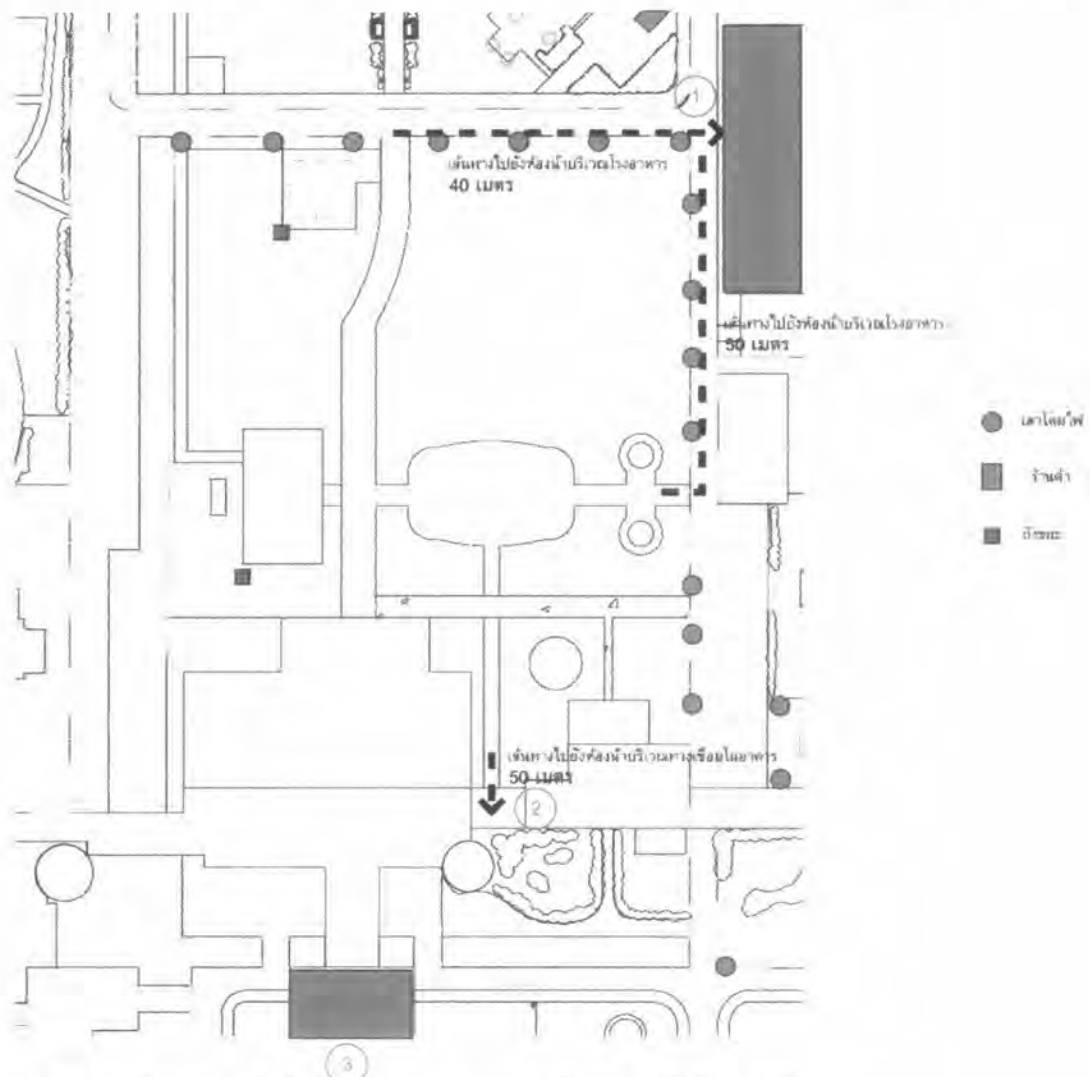
รูปที่ 5-28 ผังแสดงปัจจัยด้านความปลอดภัยในพื้นที่สวนโรมัน

- ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

ในพื้นที่สวนโรมันสามารถเข้าถึงห้องน้ำได้บริเวณโรงอาหารด้านทิศตะวันออก (รูปที่ 5-29 หมายเลข 1) แต่การเข้าถึงต้องเดินผ่านถนน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำหรับผู้ป่วยที่ใช้เก้าอี้เข็นหรือไม้เท้า และห้องน้ำอีกหนึ่งแห่ง คือห้องน้ำบริเวณทางเชื่อมระหว่างพระราชวังที่เป็นสำนักงานต่างๆ แต่เป็นห้องน้ำของเจ้าหน้าที่และเฉพาะห้องน้ำหญิง(รูปที่ 5-29 หมายเลข 2) ซึ่งถ้าหากมีผู้คนเข้ามาใช้มากเกินไปอาจเป็นการสร้างความสกปรกให้แก่อาคารพระราชวัง

การให้แสงสว่างในพื้นที่จะมีในบริเวณริมถนนด้านทิศตะวันออกและทิศเหนือของสวนโรมัน ซึ่งเป็นทางเข้าหลักทางหนึ่งของสวนโรมัน แต่ในส่วนพื้นที่หลักที่มีผู้ใช้เข้าไปทำกิจกรรมนั้น ไม่มีการให้แสงสว่าง

ร้านค้า ที่อยู่ใกล้พื้นที่ได้แก่โรงอาหารด้านทิศตะวันออก และร้านกาแฟนริสิงห์ (รูปที่ 5-29 หมายเลข 3) ตั้งอยู่บริเวณทางเชื่อมภายในอาคารพระราชวัง ทางทิศใต้ของสวนโรมัน

รูปที่ 5-29 แสดงปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานกับพื้นที่สวนโรมัน

- ปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวย่างกาย

พื้นที่สวนโรมันมีสนามหญ้าและเส้นทางเดินสำหรับผู้ป่วยเป็นศักยภาพในด้านการเคลื่อนไหวย่างกาย ซึ่งจากพื้นที่สนามหญ้าทั้งหมดในสวนโรมันพบว่าบริเวณสนามหญ้าด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ (รูปที่ 5-30, รูปที่ 5-32 หมายเลข 1) เป็นส่วนที่เอื้อให้ผู้ใช้เข้ามาออกกำลังกายแบบเบาๆ วิ่งเล่น หรือกีฬาแบบสังสรรค์ เนื่องจากตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ด้านหลังปิดล้อมด้วยแนวต้นไม้และริมคลอง มีขอบเขตที่ชัดเจน และมีต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มเงา

ส่วนทางเดินกลางของพื้นที่ (รูปที่ 5-31, รูปที่ 5-32 หมายเลข 2) สามารถใช้เป็นพื้นที่สำหรับให้ผู้ป่วยออโรปิติกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟูสามารถใช้ฝึกเดินร่วมกับญาติหรือพยาบาล เนื่องจากมีเส้นทางตรง ผิวทางเรียบ มีระยะทางที่ไม่ไกลมากเพียง 30 เมตร นอกจากนี้ยังอยู่ใกล้กับจุดพัก และมีบรรยากาศสงบ แต่อย่างไรก็ตามทางเดินดังกล่าวยังไม่มีการทำให้อุบัติการณ์หรือวิ่งกลับไปที่เดิมมาส่งผลให้เกิดความจำเจ

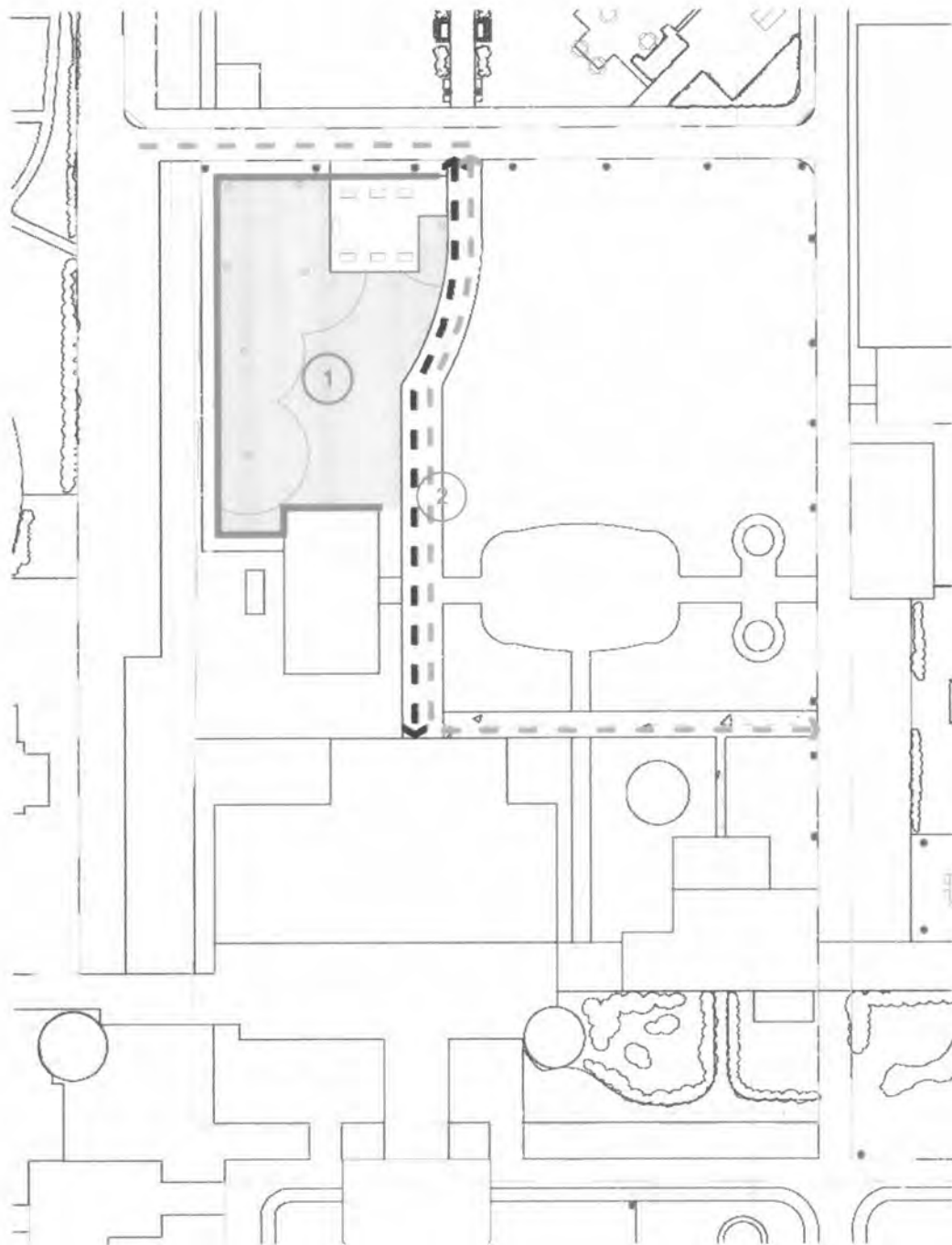

รูปที่ 5-30 สนามหญ้าด้านทิศตะวันตก มีขอบเขตที่ชัดเจน และมีต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มเงาเอื้อต่อกิจกรรมออกกำลังกาย

รูปที่ 5-31 ส่วนทางเดินกลางของพื้นที่ (มีเส้นทางตรง เรียบ มีระยะทางที่ไม่ไกลมาก) สามารถใช้เป็นพื้นที่สำหรับให้ผู้ป่วยออโรปิติกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟูสามารถใช้ฝึกเดิน

รูปที่ 5-32 ผังแสดงปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกายในพื้นที่สวนโรมัน

- ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์

พื้นที่สวนโรมันมีกลุ่มที่นั่งสำหรับการรวมกลุ่ม เพียงแห่งเดียวคือพื้นที่พักผ่อนบริเวณทิศเหนือ (รูปที่ 5-33, รูปที่ 5-36 หมายเลข 1) เป็นพื้นที่ลานใต้ร่มไม้ มีม้านั่งยาววางเรียงหันหน้าเข้าหากัน สามารถสนับสนุนการพูดคุยกันภายในกลุ่ม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพื้นที่สวนโรมันมีกลุ่มที่นั่งไม่มาก แต่มีลักษณะสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์ได้แก่

บริเวณศาลาโรมัน เป็นพื้นที่ที่มีชั้นบันไดด้านหน้าศาลาโรมันหรือชั้นบันไดของศาลาโรมัน (รูปที่ 5-34, รูปที่ 5-36 หมายเลข 2) สามารถให้ผู้ใช้สามารถมารวมกลุ่มพูดคุยกัน และสามารถนั่งชมผู้อื่นทำกิจกรรมได้ แต่บริเวณชั้นบันไดของพระที่นั่งพบสภาพสกปรก ส่วนบริเวณสนามหญ้าด้านทิศเหนือของศาลา (รูปที่ 5-35, รูปที่ 5-36 หมายเลข 3) เป็นพื้นที่สนามหญ้าที่มีการปิดล้อมพื้นที่สองด้านด้วยคลองและศาลาโรมัน ด้านหน้าหันหน้าออกไปยังสนามหญ้าและกลุ่มต้นไม้ กลุ่มผู้ปวยและญาติสามารถเข้ามารวมกลุ่มนั่งปิกนิก พูดคุยกันในสนามหญ้าในบรรยากาศที่สงบและค่อนข้างเป็นส่วนตัว (รูปที่ 5-36 หมายเลข 4)

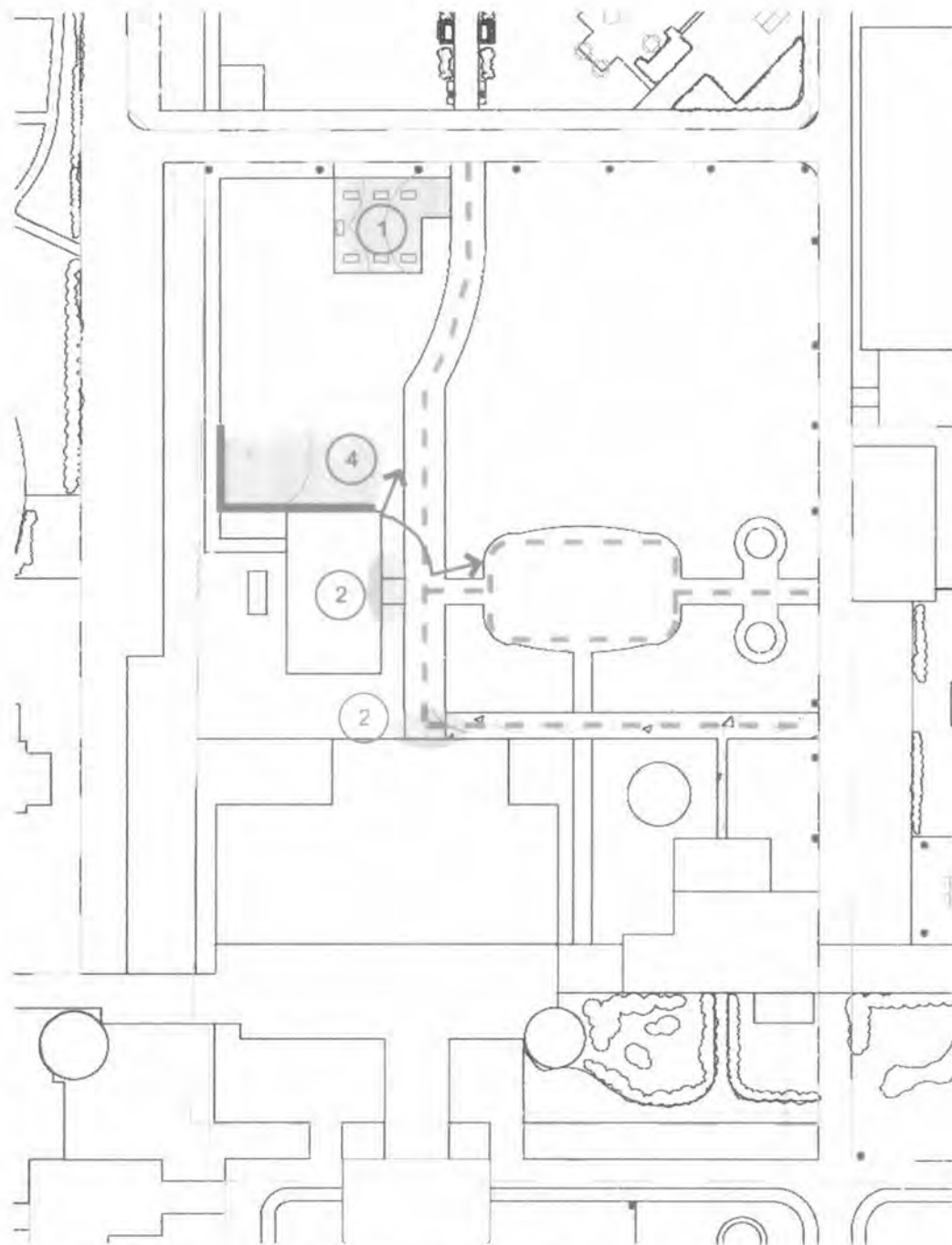
รูปที่ 5-33 พื้นที่พักผ่อนบริเวณทิศเหนือ มีม้านั่งยาววางเรียงหันหน้าเข้าหากัน สนับสนุนการพูดคุยกันภายในกลุ่ม

รูปที่ 5-34 ชั้นบันไดด้านหน้าศาลาโรมัน

รูปที่ 5-35 สนามหญ้าด้านทิศเหนือของศาลา การปิดล้อมพื้นที่สองด้านด้วยคลองและศาลาโรมัน

รูปที่ 5-36 ผังแสดงปัจจัยปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่สวนโรมัน

- ปัจจัยด้านธรรมชาติในพื้นที่สวนโรมัน

ศักยภาพหลักด้านธรรมชาติของพื้นที่สวนโรมัน คือ ทิวทัศน์เปิดโล่งสู่นิวตันไม้ และสนามหญ้าโล่ง (รูปที่ 5-37, รูปที่ 5-41 หมายเลข 1) ช่วยสร้างความผ่อนคลายและความสงบให้แก่ผู้ป่วย นอกจากนี้ยังมีสัตว์ต่างๆในพื้นที่ ได้แก่ มีปลาในสระน้ำบริเวณกลางสวนโรมัน (รูปที่ 5-38, รูปที่ 5-41 หมายเลข 2) ซึ่งผู้ใช้สามารถเข้ามาให้อาหารได้ บริเวณสนามหญ้าด้านทิศตะวันตกพบในช่วงเย็นๆ มีนกจำนวนมากที่สนามหญ้าด้านทิศตะวันตก (รูปที่ 5-39, รูปที่ 5-41 หมายเลข 3) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ให้ความเพลิดเพลิน เกิดความรู้สึกมีชีวิตชีวา องค์ประกอบธรรมชาติที่เรียบง่ายเหล่านี้ยังช่วยกระตุ้นความทรงจำของผู้ป่วยจิตเวชได้อีกด้วย (Marcus, 2005)

สำหรับองค์ประกอบที่เป็นน้ำ นอกจากสระน้ำบริเวณกลางสวนโรมันแล้ว พื้นที่สวนโรมันยังมีพื้นที่ที่ติดคลองในด้านทิศตะวันตกเป็นแนวยาว แต่ปัจจุบันยังไม่มีการใช้งาน ซึ่งส่วนนี้เป็นศักยภาพหนึ่งในการเพิ่มองค์ประกอบด้านธรรมชาติแก่พื้นที่ (รูปที่ 5-41 หมายเลข 4)

อย่างไรก็ตามมีต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาในพื้นที่สวนโรมันไม่มากนัก มีเพียงพื้นที่สนามหญ้าด้านทิศตะวันตกที่ได้รับร่มเงาจากต้นไม้ใหญ่ (รูปที่ 5-40, รูปที่ 5-41 หมายเลข 5) ส่วนต้นไม้ใหญ่ที่สามารถให้ร่มเงาได้อื่นๆ เรียงเป็นแนวอยู่บริเวณขอบทางเดิน ไม่ได้เป็นกลุ่มที่สามารถให้ร่มเงาได้ ส่วนพื้นที่ส่วนอื่นๆ มีต้นไม้ยืนต้นขนาดเล็กเป็นหลัก

รูปที่ 5-37 ทิวทัศน์เปิดโล่งสู่นิวตันไม้และสนามหญ้าโล่ง

รูปที่ 5-38 สระน้ำบริเวณกลางสวนโรมัน

รูปที่ 5-39 นกจำนวนมากบริเวณสนามหญ้าด้านทิศตะวันตก

รูปที่ 5-40 สนามหญ้าด้านทิศตะวันตกที่ได้รับร่มเงาจากต้นไม้ใหญ่

รูปที่ 5-41 ผังแสดงปัจจัยด้านธรรมชาติในพื้นที่สวนโรมัน

- ปัจจัยด้านการมีกายภาพที่เอื้อต่อการมีกิจกรรมที่หลากหลาย

พื้นที่สวนโรมันมีสภาพแวดล้อมสำหรับกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ พื้นที่สนามหญ้า (รูปที่ 5-42) และทางเดิน (รูปที่ 5-43) ซึ่งเอื้อสำหรับกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย หรือใช้นั่งพักผ่อน พุดคุย แต่อย่างไรก็ตามมีเพียงพื้นที่สนามหญ้าด้านทิศตะวันตกส่วนเดียวที่ได้รับร่มเงา ส่วนพื้นที่สนามหญ้าอื่นๆ ไม่สามารถใช้งานในช่วงที่แดดร้อน

องค์ประกอบที่เอื้อต่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ บริเวณสระน้ำสามารถดูหรือให้อาหารปลา (รูปที่ 5-44) สามารถดูนกบริเวณสนามหญ้าด้านทิศตะวันออก (รูปที่ 5-45)

ส่วนองค์ประกอบที่เอื้อต่อกิจกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์ มีพื้นที่พักผ่อนบริเวณทิศเหนือ ซึ่งมีม้านั่งยาววางเรียงหันหน้าเข้าหากัน สนับสนุนการพุดคุยกันภายในกลุ่ม ส่วนชั้นบันไดบริเวณศาลาโรมันนั้น (รูปที่ 5-46) สามารถให้ผู้ใช้นั่งรวมกลุ่มพุดคุยกัน และสามารถนั่งชมผู้อื่นทำกิจกรรมได้ เห็นได้ว่าในสวนโรมันแม้จะมีองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ไม่มาก แต่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกิจกรรมได้หลากหลายประเภท ทั้งการเคลื่อนไหวร่างกาย การปฏิสัมพันธ์ และกิจกรรมเกี่ยวกับธรรมชาติ

รูปที่ 5-42 พื้นที่สนามหญ้าเอื้อสำหรับกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย และการรวมกลุ่มพุดคุย

รูปที่ 5-43 ทางเดินเอื้อสำหรับกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย

รูปที่ 5-44 กิจกรรมให้อาหารปลา

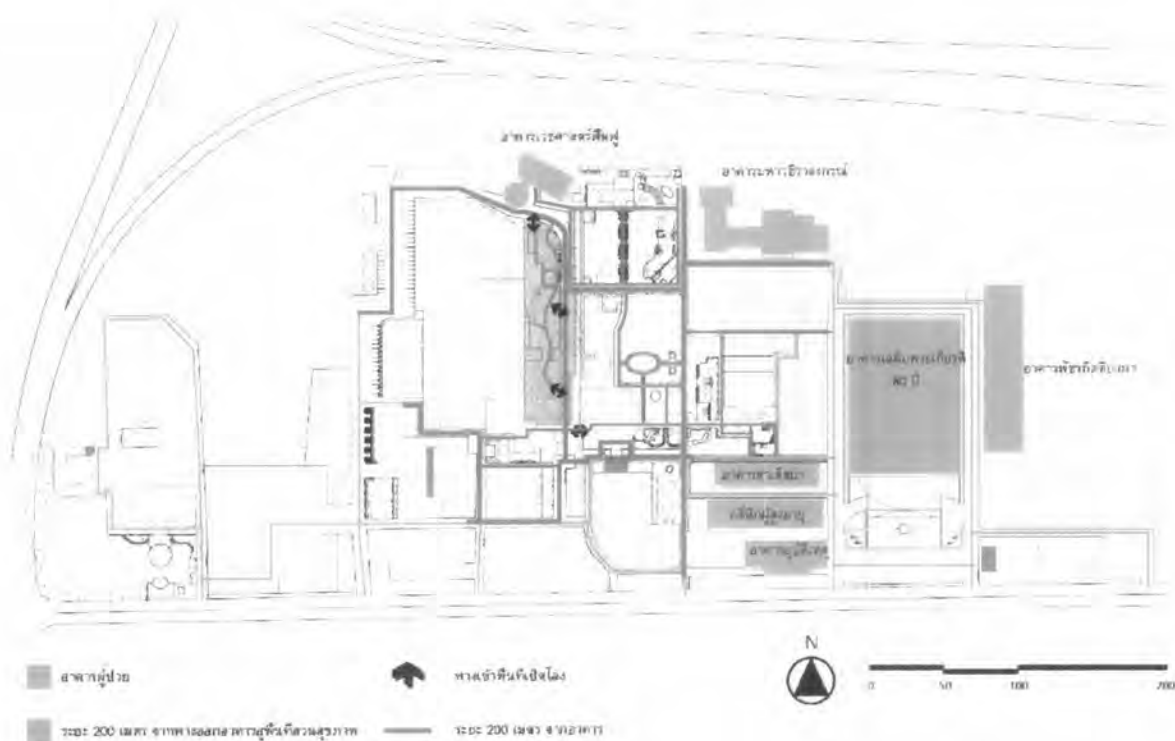

รูปที่ 5-45 กิจกรรมดูนกบริเวณสนามหญ้าด้านทิศตะวันออก

5.2.3 สวนสุขภาพ

- ปัจจัยด้านการเข้าถึง

สวนสุขภาพตั้งอยู่ห่างจากกลุ่มอาคารผู้ป่วย มากกว่ารัศมีการเข้าถึง 200 เมตร มีเพียงอาคารเวชศาสตร์ฟื้นฟูและอาคารมหาวชิราลงกรณ์ที่อยู่ในรัศมีการเข้าถึง ส่วนด้านทิศตะวันตกพื้นที่ติดกับรั้วของหอพักนักเรียนพยาบาล ซึ่งจำกัดการเข้าถึงไม่มีทางเข้าออก แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าพื้นที่จะอยู่ห่างจากรัศมีการเข้าถึงที่เหมาะสม แต่ก็ยังพบผู้ใช้จากกลุ่มอาคารโรงพยาบาลเข้ามาใช้เป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่มากเท่าพื้นที่ลานไทร หรือพื้นที่รอบพระที่นั่งอุดมวนาภรณ์ที่อยู่ใกล้กว่า

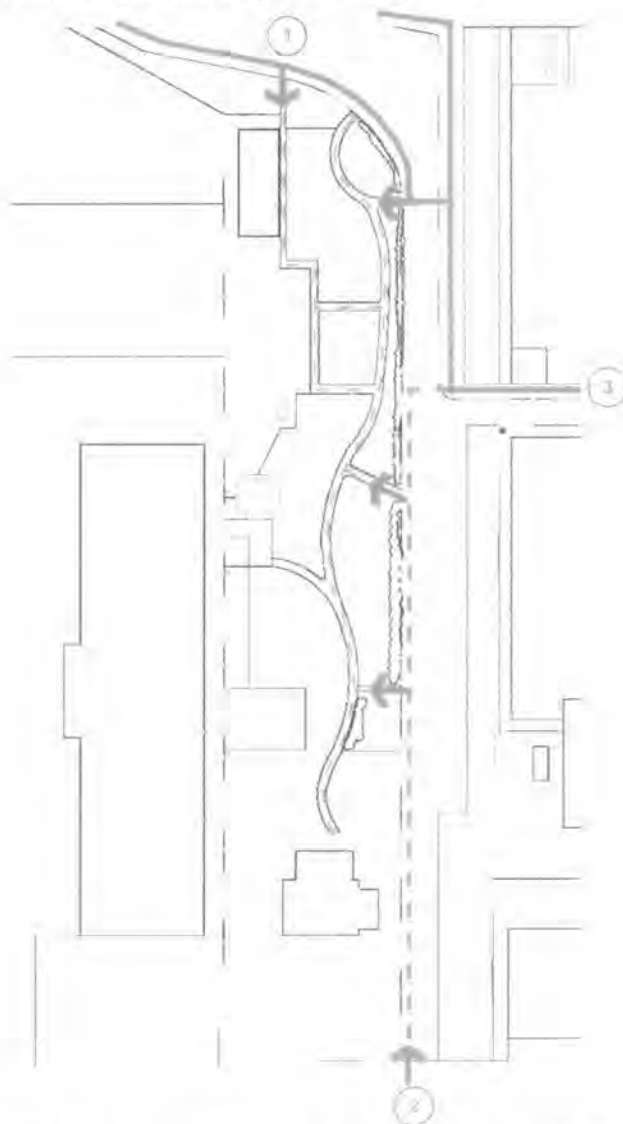

รูปที่ 5-46 แสดงการเข้าถึงจากทางเข้าหลักของพื้นที่สวนสุขภาพถึงอาคารประเภทต่างๆ ในรัศมีการเข้าถึง ระยะ 200 เมตร

การเข้าถึงระดับผังพื้นที่ พบว่าพื้นที่ที่มีการเข้าถึง 3 ทาง ได้แก่ทางด้านทิศเหนือ ทางด้านทิศใต้ และทิศตะวันออก

ด้านทิศเหนือ (รูปที่ 5-47 หมายเลข 1) และทิศใต้(รูปที่ 5-47 หมายเลข 2) เป็นทิศทางที่มาจากสวนหอพักและส่วนการศึกษา อาคารต่างๆดังกล่าวส่วนใหญ่ตั้งอยู่ห่างจากพื้นที่ลานไทรเกิน 200 เมตร รวมถึงเส้นทางการเข้าถึงไม่มีทางเท้า ผู้ใช้ต้องใช้ถนนในการเดินมายังพื้นที่ นอกจากนี้ผู้ใช้จากกลุ่มอาคารต่างก็มีพื้นที่สีเขียวในสวนของหอพัก หรือส่วนการศึกษาเองอยู่แล้ว จึงพบว่าผู้ใช้จากส่วนดังกล่าวเข้ามาใช้น้อย

ด้านทิศตะวันออก(รูปที่ 5-47 หมายเลข 3) เป็นเส้นทางที่เชื่อมไปยังกลุ่มอาคารโรงพยาบาลต่างๆ ซึ่งมีทางเดินเท้ามากกว่าและเชื่อมกับกลุ่มพื้นที่สีเขียวต่างๆ ทำให้ผู้ใช้จากอาคารโรงพยาบาล ที่มาใช้กลุ่มพื้นที่โล่งอื่นๆ ทั้ง สวนโรมัน สนามหน้าพระราชวังและลานไทร มีทางเชื่อมต่อที่จะเข้ามาใช้พื้นที่สวนสุขภาพได้สะดวกขึ้น

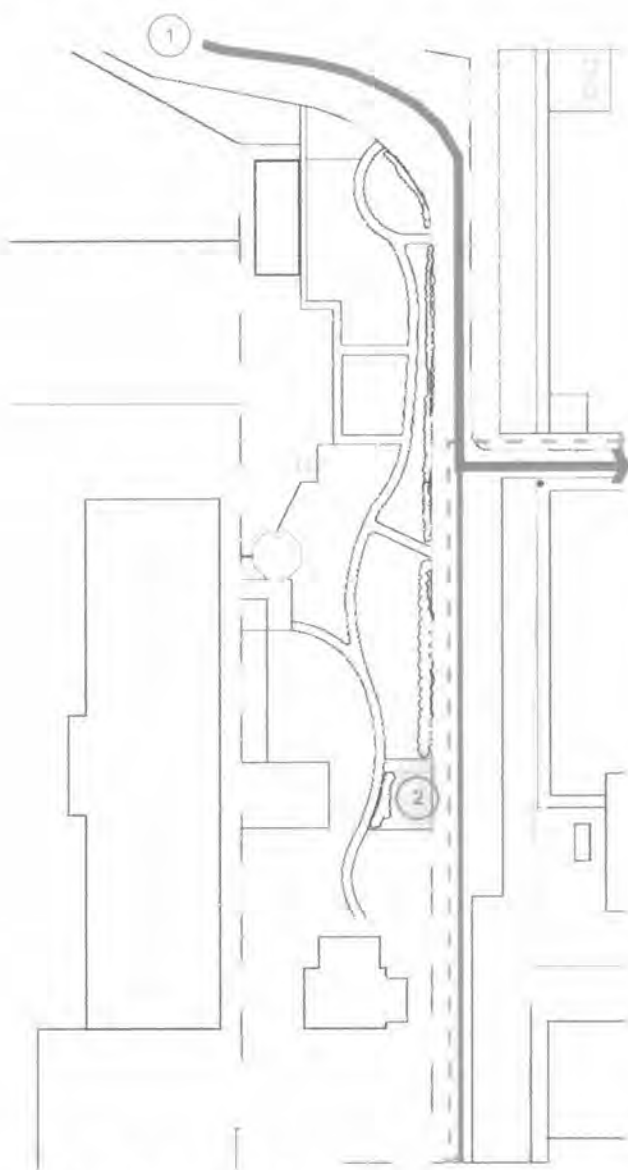

รูปที่ 5-47 ผังแสดงปัจจัยด้านการเข้าถึงในพื้นที่สวนสุขภาพ

- ปัจจัยด้านความปลอดภัย

ปัจจัยความปลอดภัยในพื้นที่นี้ ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับการจราจร เนื่องจากการเดินทางเข้าถึงพื้นที่โดยรอบ เป็นถนน โดยเฉพาะทางทิศเหนือของพื้นที่ (รูปที่ 5-48 หมายเลข 1) ซึ่งเป็นถนนที่เชื่อมจากอาคารจอดรถมายังพื้นที่โรงพยาบาล ทำให้เส้นทางนี้มีรถผ่านจำนวนมาก

ส่วนบริเวณเครื่องออกกำลังกาย (รูปที่ 5-48 หมายเลข 2) มีพื้นผิวที่ค่อนข้างชำรุด เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงของที่นั่งรถเข็น

รูปที่ 5-48 แสดงปัจจัยด้านความปลอดภัยกับพื้นที่สวนสุขภาพ

- ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

ในพื้นที่มีห้องน้ำตั้งอยู่ 1 แห่ง แต่ไม่สามารถใช้ได้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่มาเปิด ทำให้ผู้ใช้ต้องไปใช้ที่โรงอาหารซึ่งมีระยะทางไกลขึ้น ส่วนการให้แสงสว่าง มีแนวโคมไฟตลอดให้เส้นทางเดิน เมื่อพิจารณากับการสัญจรแล้วพบว่า สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่พยาบาลที่ต้องเดินจากหอพักไปยังอาคารผู้ป่วยต่างๆได้

- ปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย

ในพื้นที่สวนสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการออกกำลังกายและไหวร่างกายเป็นหลัก ได้แก่ บริเวณเครื่องออกกำลังกาย (รูปที่ 5-49, รูปที่ 5-53 หมายเลข 1) พื้นที่สนามเปตอง (รูปที่ 5-50, รูปที่ 5-53 หมายเลข 2) พื้นที่ลานบริเวณหลังเครื่องออกกำลังกาย (รูปที่ 5-53 หมายเลข 3) หรือบริเวณถนนด้านหน้า (รูปที่ 5-51, รูปที่ 5-53 หมายเลข 4) ที่ปิดให้ผู้ใช้สามารถเข้ามาใช้บางช่วงเวลา ส่วนทางเดิน (รูปที่ 5-52, รูปที่ 5-53 หมายเลข 5) สามารถใช้เดินเล่นหรือวิ่งออกกำลังกายได้ โดยมีผิวทางเรียบ ไม่มีอุปสรรคระหว่างทาง แต่ยังคงขาดการเชื่อมต่อกับทางเดินโดยรอบ

รูปที่ 5-49 พื้นที่บริเวณเครื่องออกกำลังกาย

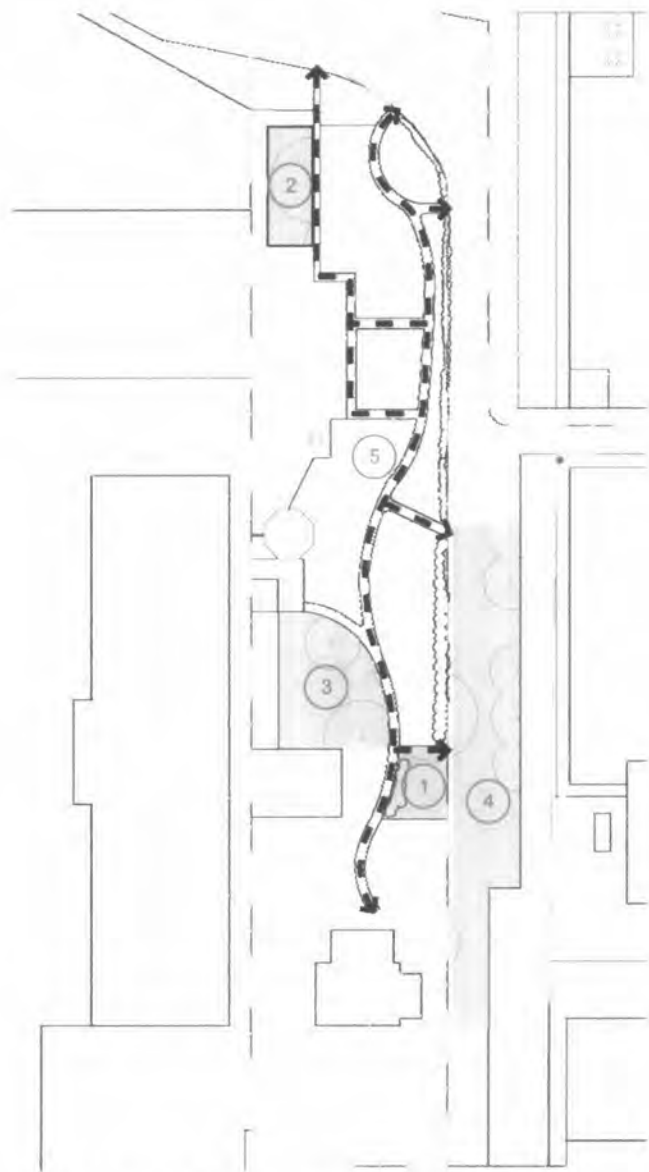
รูปที่ 5-50 พื้นที่สนามเปตอง

รูปที่ 5-51 บริเวณถนนด้านหน้าสวนสุขภาพ

รูปที่ 5-52 ทางเดินในสวนสุขภาพมีผิวทางเรียบ ไม่มีอุปสรรคระหว่างทาง

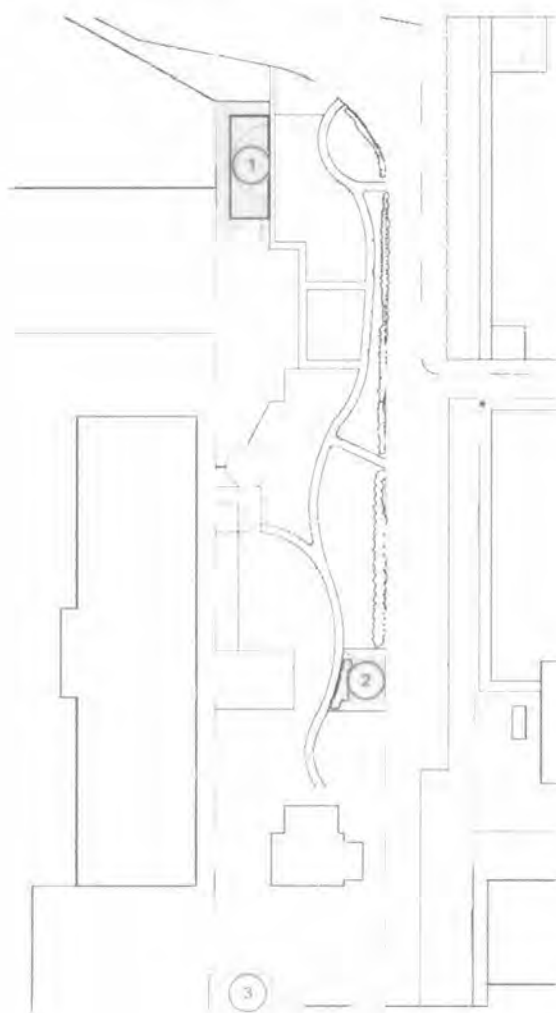
รูปที่ 5-53 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกายในพื้นที่สวนสุขภาพ

- ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์

มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ในลักษณะกิจกรรมกีฬาแบบสังสรรค์ หรือการเดินเล่น เดินคุยกัน มากกว่าการจับกลุ่มนั่งคุยกัน เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสนามหญ้าและลาน มีเพียงพื้นที่บริเวณริมคลองด้านทิศใต้ของพื้นที่ (รูปที่ 5-55 หมายเลข 1) ที่มีลักษณะพื้นที่ค่อนข้างเป็นสัดส่วนที่สามารถรวมกลุ่มพูดคุยได้ แต่กิจกรรมการรวมกลุ่มพูดคุยส่วนใหญ่เกิดบริเวณเครื่องออกกำลังกาย (รูปที่ 5-54, รูปที่ 5-55 หมายเลข 2)

รูปที่ 5-54 กิจกรรมการรวมกลุ่มพูดคุยส่วนใหญ่ เกิดบริเวณเครื่องออกกำลังกาย

รูปที่ 5-55 ผังแสดงปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่สวนสุขภาพ

- ปัจจัยด้านธรรมชาติ

พื้นที่ส่วนใหญ่ร่มรำไรตลอดทั้งวัน เนื่องจากมีต้นไม้ใหญ่ปกคลุมเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่สองข้างทางเดินเป็นสนามหญ้า (รูปที่ 5-56, รูปที่ 5-55 หมายเลข 1)

บริเวณริมคลองมีพื้นที่ปลูกสมุนไพรได้ต้นไม้ใหญ่ (รูปที่ 5-57, รูปที่ 5-58 หมายเลข 2) เป็นพื้นที่ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมที่เกี่ยวกับธรรมชาติ ให้ผู้ป่วยที่เข้ามาใช้เกิดความผ่อนคลาย แต่พื้นที่มีขนาดเล็กมากและขาดอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมในสวนสมุนไพร ส่วนด้านทิศใต้ของพื้นที่

ในด้านองค์ประกอบน้ำ มีخانของพระราชวังที่อยู่ริมคลอง (รูปที่ 5-55 หมายเลข 3) เป็นส่วนที่อยู่ใกล้กับผิวน้ำ เจียบสงบ มีภาพสะท้อนของต้นไม้และท้องฟ้าในน้ำ ช่วยสร้างความสงบ ผ่อนคลายแก่ผู้ใช้ แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่นี้กลับไม่ได้รับการใช้งาน อาจเนื่องมาจากพื้นที่อยู่ในมุม ที่แยกออกมาจากพื้นที่กิจกรรมอื่นๆ

รูปที่ 5-56 ต้นไม้ใหญ่ปกคลุมพื้นที่ ทำให้ร่มรำไรตลอดทั้งวัน

รูปที่ 5-57 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้ต้นไม้ใหญ่ ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมที่เกี่ยวกับธรรมชาติ

รูปที่ 5-58 ผังแสดงตำแหน่งปัจจัยด้านธรรมชาติในพื้นที่สวนสุขภาพ

- ปัจจัยด้านการมีกายภาพที่เอื้อต่อการมีกิจกรรมที่หลากหลาย

สภาพแวดล้อมในพื้นที่เอื้อต่อกิจกรรม 2 ลักษณะ ได้แก่กิจกรรมการออกกำลังกาย และกิจกรรมการออกกำลังกายร่วมกับการปฏิสัมพันธ์

สำหรับกิจกรรมด้านการออกกำลังกาย มีบริเวณลานต่างๆและพื้นที่ถนนด้านหน้า (รูปที่ 5-59) ที่ปิดถนนเป็นบางช่วงเวลา มีพื้นที่ว่างพอใช้ทำกิจกรรมการออกกำลังกายได้ เช่น แอโรบิค การเล่นแบดมินตัน หรือบริเวณรอบเครื่องออกกำลังกาย (รูปที่ 5-60) สนามเปตอง (รูปที่ 5-61) และทางเดิน เป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการทำกิจกรรมการออกกำลังกายร่วมการปฏิสัมพันธ์ เช่น เดินเล่น เดินคุย

ส่วนกิจกรรมด้านธรรมชาติมีไม่มากนัก ถึงแม้ในพื้นที่จะมีทั้งคลองและต้นไม้อยู่มาก แต่ไม่มีพื้นที่นั่งหรือสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดมุมมองหรือจุดที่ให้ผู้สัมผัสกับธรรมชาติได้มากนัก มีเพียงที่ปลูกสมุนไพร (รูปที่ 5-62) ที่เล็กมากและขานริมบริเวณคลองทิศใต้ของพื้นที่ที่สามารถให้ผู้สูงอายุเข้าไปสัมผัสกับน้ำได้ แต่ก็อยู่ในมุมอับและแยกจากพื้นที่อื่นๆ ทำให้ไม่มีคนเข้าไปใช้

อย่างไรก็ตามพื้นที่นี้ยังมีพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการใช้งานคือพื้นที่ด้านหน้าเรือนเมขลา ซึ่งเดิมเป็นอาคารทรงงานของรัชกาลที่ 6 และพื้นที่ริมคลองตรงข้ามเรือนเมขลา กลับเป็นพื้นที่กองวัสดุก่อสร้างเหลือใช้ ไม่ได้รับการดูแล ทำให้ไม่ได้รับการใช้งาน และเกิดบรรยากาศที่ไม่ดี

รูปที่ 5-59 ถนนด้านหน้าปิดบางช่วงเพื่อใช้สำหรับกิจกรรมแอโรบิค

รูปที่ 5-60 เครื่องออกกำลังกาย

รูปที่ 5-61 สนามเปตอง

รูปที่ 5-62 พื้นที่ปลูกสมุนไพร

ในระดับผังพื้นที่ บริเวณทางเดินด้านทิศเหนือ (รูปที่ 5-64, รูปที่ 5-66 หมายเลข 1) เป็นทางเดินหลักที่มีหลังคาคลุม เชื่อมจากกลุ่มอาคารผู้ป่วยมายังพื้นที่นี้ ทางเดินด้านทิศใต้ และด้านทิศตะวันตก (รูปที่ 5-66 หมายเลข 2) รูปเป็นทางที่เชื่อมจากกลุ่มอาคารผู้ป่วยได้ แต่ผู้ใช้ ต้องใช้ถนนเป็นทางสัญจร

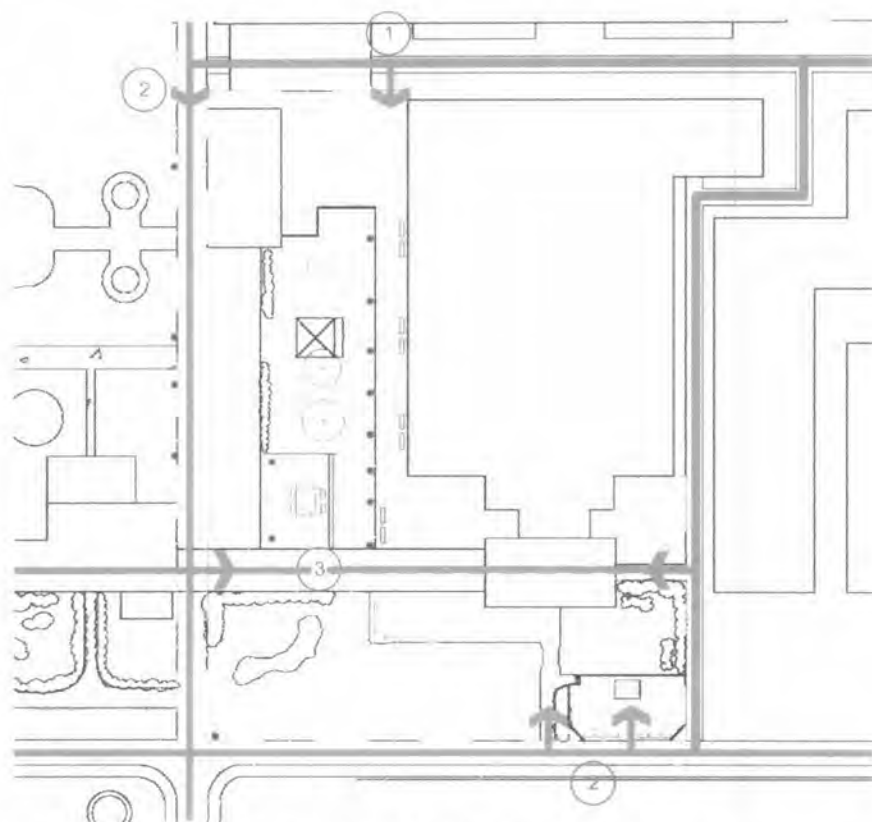
ทางเดินบริเวณชานทางเชื่อมพระราชวัง (รูปที่ 5-65, รูปที่ 5-66 หมายเลข 3) เป็นทางเดินที่เป็นแกนที่สามารถเชื่อมพื้นที่นี้เข้ากับพื้นที่สีเขียวอื่นๆ ได้แก่ พื้นที่สวนโรมัน สวนสุขภาพ และลานหน้าพระราชวัง

รูปที่ 5-64 ทางเดินมีหลังคาคลุม เชื่อมจากกลุ่มอาคารผู้ป่วย

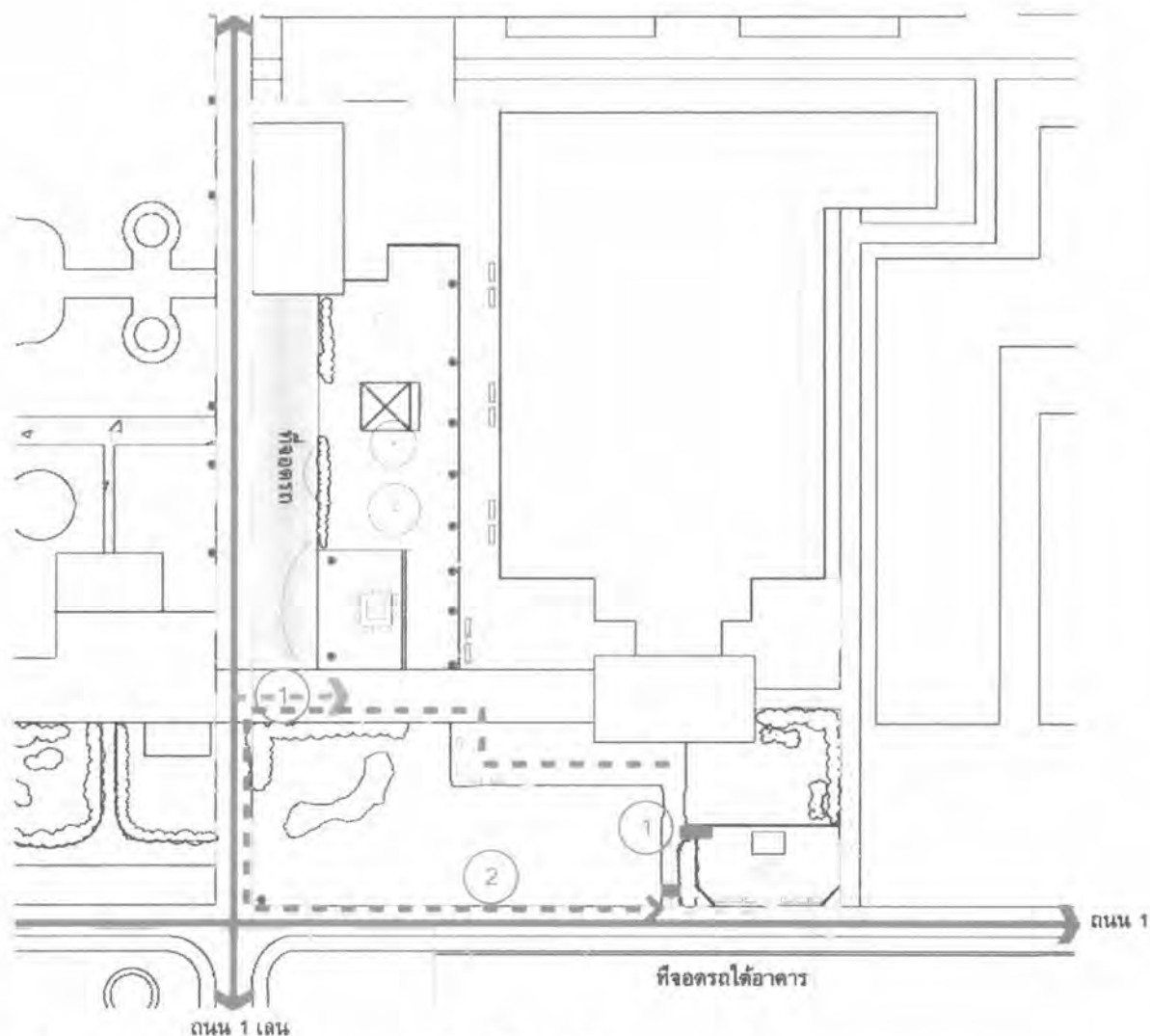
รูปที่ 5-65 ทางเดินที่เป็นแกนที่สามารถเชื่อมพื้นที่เข้ากับพื้นที่สีเขียวอื่นๆ

รูปที่ 5-66 ผังแสดงปัจจัยด้านการเข้าถึงในพื้นที่พระที่นั่งอุดมวนารักษ์

- ปัจจัยด้านความปลอดภัย

ผู้ป่วยที่นั่งเก้าอี้เข็นหรือใช้ไม้เท้า อาจมีอุปสรรคในการเดินไปยังศาลาฤๅษี เนื่องจากทางเดินเป็นบันไดสูง (รูปที่ 5-67 หมายเลข 1) เดินขึ้นไปยังถนน ทำให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้ไม่สามารถเดินไปได้ ต้องไปอ้อมมาจากถนน (รูปที่ 5-67 หมายเลข 2) ซึ่งเป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่ออันตรายต่อผู้ใช้

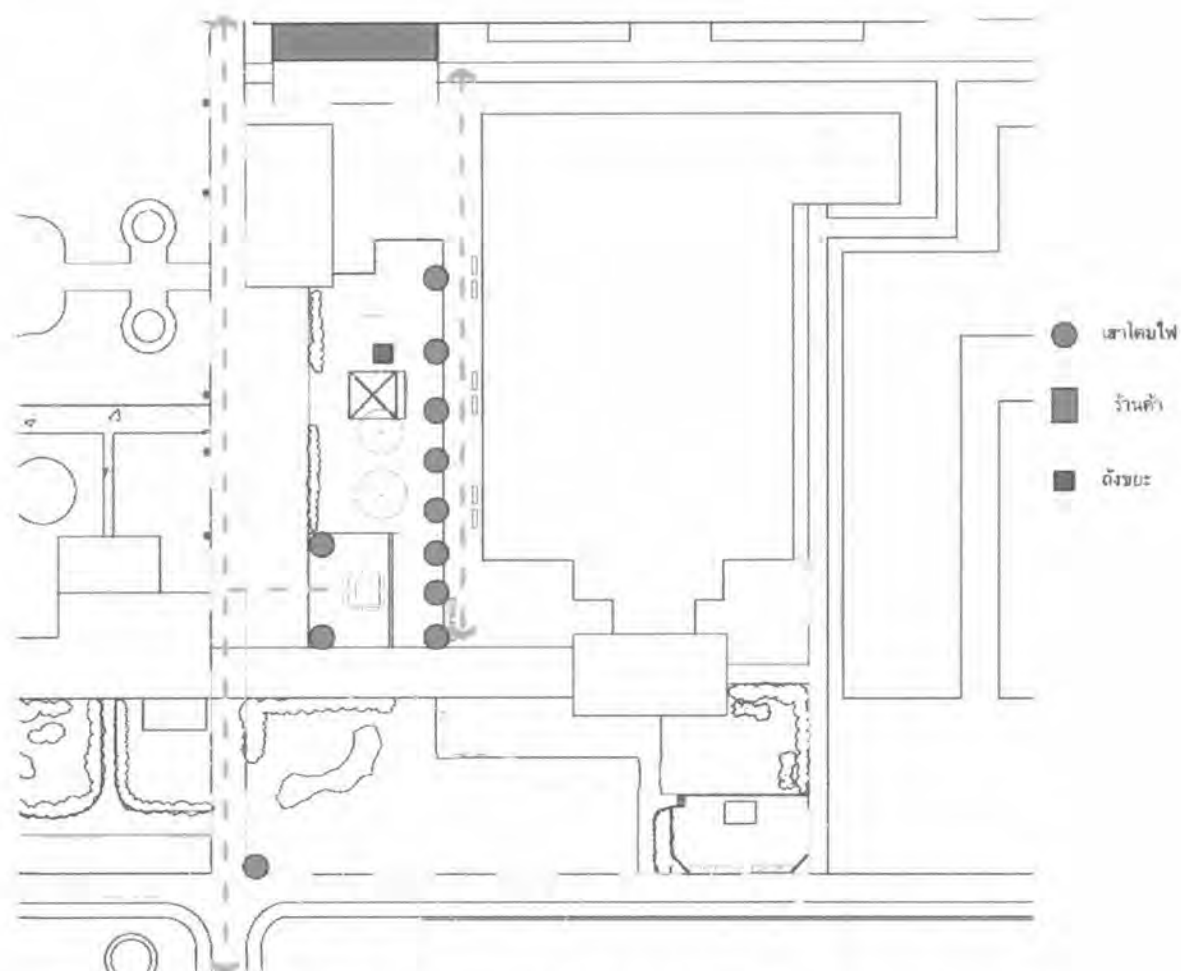

รูปที่ 5-67 ผังแสดงปัจจัยด้านความปลอดภัยในพื้นที่พระที่นั่งอุดมวนารักษ์

- ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกพื้นฐาน

มีถังขยะในพื้นที่ ตำแหน่งของที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สนามหญ้า ได้ต้นไม้ที่อยู่ห่างจากพื้นที่นั่งพักผ่อน ทำกิจกรรมหลักของพื้นที่ ทำให้ไม่ได้รับการใช้งาน ซึ่งส่งผลให้บริเวณรอบโคนต้นไม้ที่มีเก้าอี้มานั่งโดยรอบ เต็มไปด้วยขยะ (รูปที่ 5-68)

ด้านทิศเหนือของพื้นที่มีโรงอาหารเป็นร้านค้าหลักที่อยู่ใกล้กับพื้นที่และเข้าถึงได้สะดวก บริเวณทางเดินที่เชื่อมไปยังโรงอาหาร มีแนวเสาไฟขนานไปตามทางเดิน และมีเสาไฟให้แสงสว่างบริเวณพื้นที่พักผ่อนริมคลอง

รูปที่ 5-68 แสดงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกพื้นฐานในพื้นที่พระที่นั่งอุดมวารภรณ์

- ปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย

ในพื้นที่นี้มีปัจจัยที่เอื้อต่อการเคลื่อนไหวร่างกายน้อย เนื่องจากพื้นที่นี้มีลักษณะแยกเป็นพื้นที่ขนาดเล็กส่วนย่อยๆ (รูปที่ 5-69) ซึ่งไม่สามารถรองรับกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายได้มาก อาจทำได้เพียงการวิ่งเล่นของเด็ก

ส่วนบริเวณทางเดินที่มีรูปร่างแคบยาวและอยู่ในพื้นที่ทางสัญจรที่ผู้ใช้เดินผ่านจำนวนมาก (รูปที่ 5-70, รูปที่ 5-71 หมายเลข 2) ไม่เอื้อต่อการเดินเล่นสำหรับผู้ป่วยมากนัก และขาดความต่อเนื่องไปยังเส้นทางหรือทางเดินเล่นอื่นๆ ภายนอก

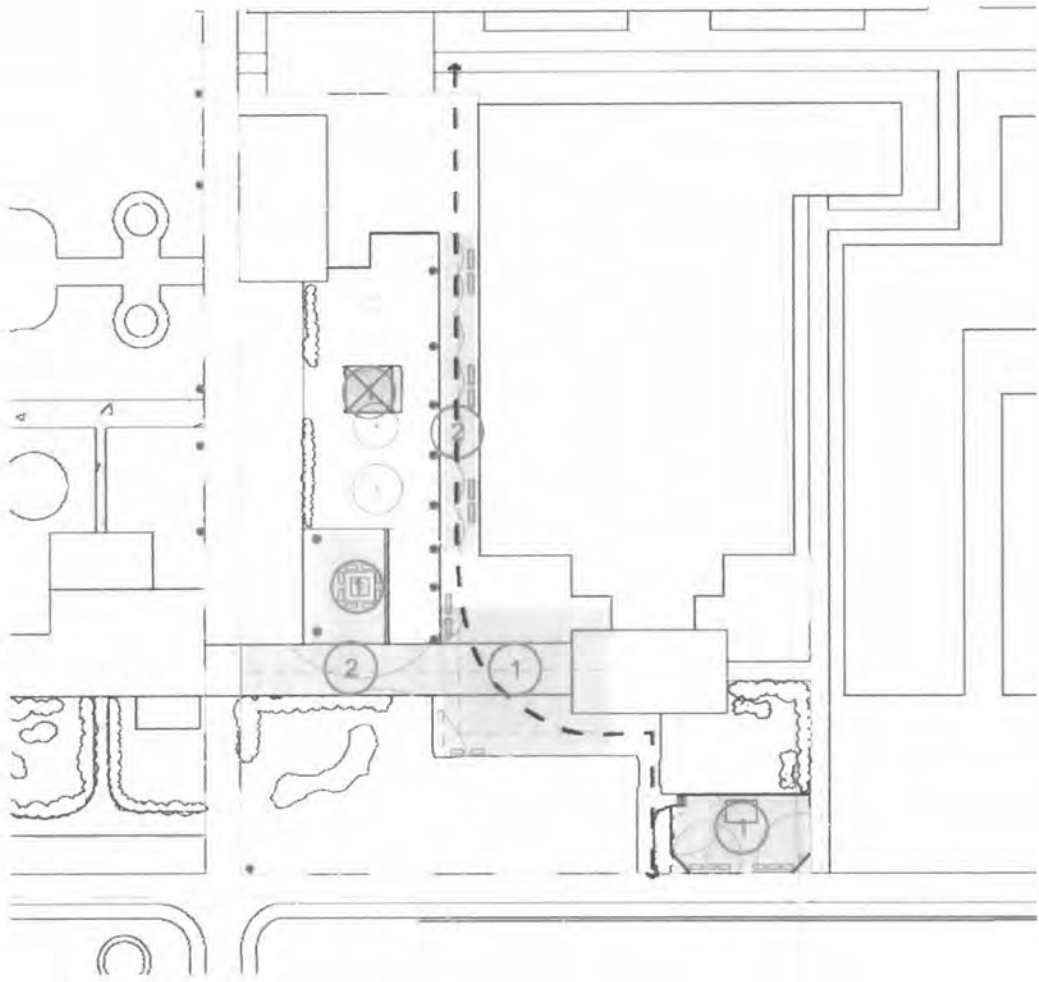

รูปที่ 5-69 พื้นที่มีลักษณะแยกเป็นพื้นที่ขนาดเล็กส่วนย่อยๆ ซึ่งไม่สามารถรองรับกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายได้มาก

รูปที่ 5-70 ทางเดินมีรูปร่างแคบยาวและอยู่ในพื้นที่ทางสัญจรที่ผู้ใช้เดินผ่านจำนวนมาก ไม่เอื้อต่อการเดินเล่นสำหรับผู้ป่วยมากนัก

รูปที่ 5-71 ผังแสดงปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกายในพื้นที่พระที่นั่งอุดมวนาภรณ์

- ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์

เนื่องจากพื้นที่สีเขียวในพื้นที่รอบพระที่นั่งอุดมวนาภรณ์ มีลักษณะโดยรวมที่พื้นที่แบ่งออกเป็นสวนย่อยๆ ขนาดเล็ก และมีแบ่งสัดส่วนด้วยต้นไม้ พุ่มไม้ หรือแนวคดง ทำให้พื้นที่มีความเป็นส่วนตัวเอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว ได้แก่

พื้นที่บริเวณใต้ต้นไม้ใหญ่ริมคลองมีกลุ่มเก้าอี้มานั่งยาววางอยู่โดยรอบ (รูปที่ 5-72, รูปที่ 5-77 หมายเลข 1) สามารถให้ผู้ใช้สามารถเข้ามานั่งพบปะพูดคุยกันในอาณาเขตของตัวเอง แต่ขาดความเป็นส่วนตัวเนื่องจากเก้าอี้ทั้งหมดวางอยู่ติดกันมาก

บริเวณศาลาริมน้ำ (รูปที่ 5-73, รูปที่ 5-77 หมายเลข 2) เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่แยกห่างจากพื้นที่อื่น ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวมากกว่าบริเวณอื่น ผู้ใช้สามารถเข้าไปรวมกลุ่มทั้งในศาลาหรือพื้นที่ริมน้ำได้

บริเวณที่นั่งด้านทิศใต้ มีเก้าอี้มานั่งยาวเข้ามุม (รูปที่ 5-74, รูปที่ 5-77 หมายเลข 3) มีพื้นที่ว่างด้านหน้า (รูปที่ 5-75, รูปที่ 5-77 หมายเลข 4) ให้ผู้ใช้สามารถรวมกลุ่มกัน และบริเวณที่ว่างด้านหน้าสามารถเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผู้ใช้ที่นั่งอยู่สามารถชมผู้อื่นทำกิจกรรมได้ด้วย เช่น นั่งดูเด็กวิ่งเล่น หรือคนที่วิ่งออกกำลังกาย เพื่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมโยงกับผู้อื่น ไม่โดดเดี่ยว

ส่วนบริเวณด้านทิศตะวันตก เป็นบริเวณศาลาฤๅษี (รูปที่ 5-76, รูปที่ 5-77 พื้นที่ 5) ซึ่งโดยรอบศาลเล็กทำวชิรญาณาสูรมีแนวกำแพงกันเป็นสัดส่วน รอบๆ กำแพง มีเก้าอี้มานั่งยาววางโดยรอบ สำหรับให้ผู้ที่มากกราบไหว้ศาลนั่งพักหรือนั่งคุยกัน

รูปที่ 5-72 พื้นที่บริเวณใต้ต้นไม้ใหญ่ริมคลอง

รูปที่ 5-73 ศาลาริมน้ำเป็นพื้นที่ที่แยกห่างจากพื้นที่อื่น

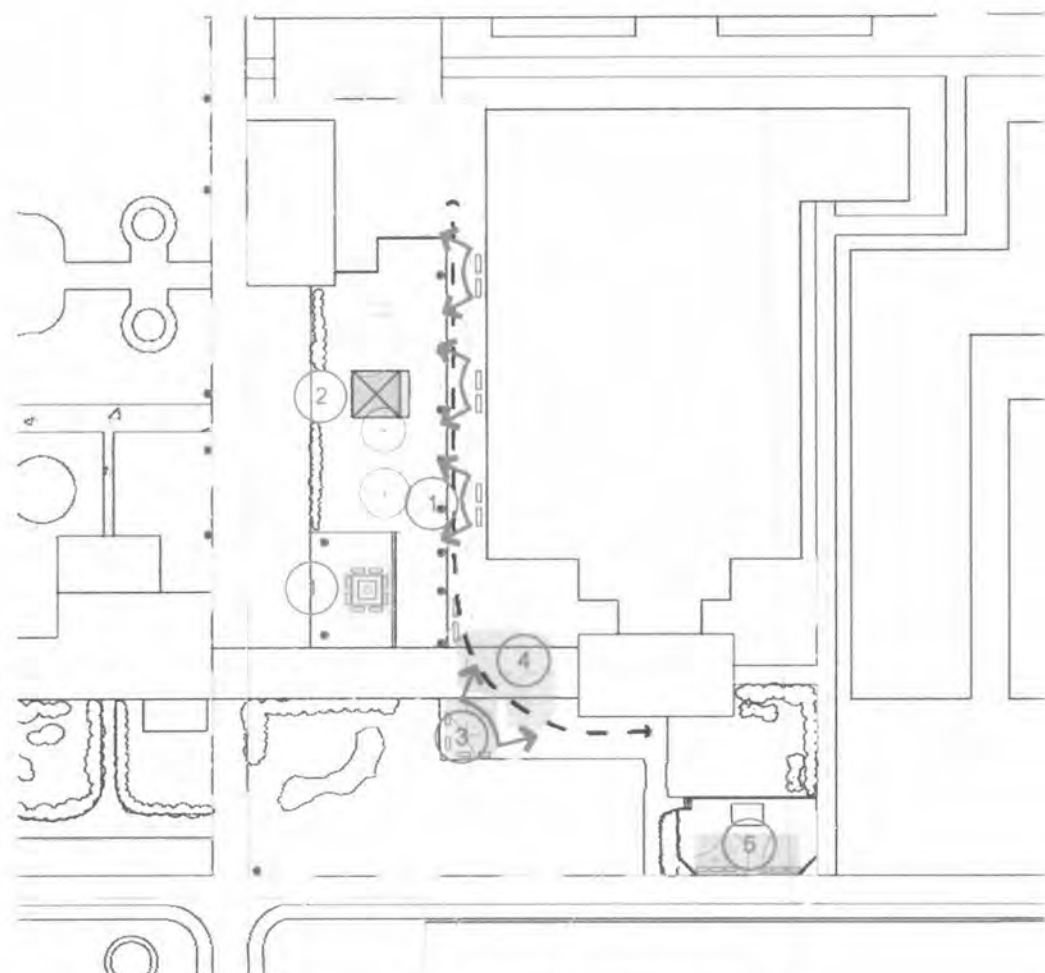
รูปที่ 5-74 เก้าอี้มานั่งยาวเข้ามุม

รูปที่ 5-75 พื้นที่ว่างด้านหน้ากลุ่มที่นั่ง

รูปที่ 5-76 บริเวณศาลเล็กท้าวทัญญาสุนทร มีเก้าอี้ม้าที่นั่งยาววางโดยรอบ สำหรับให้ผู้ที่มากราบไหว้ศาลนั่งพักหรือนั่งคุยกัน

รูปที่ 5-77 ผังแสดงปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่พระที่นั่งอุดมวนารักษ์

- ปัจจัยด้านธรรมชาติ

พื้นที่มีคลองตัดเข้ามาผ่านในทุกพื้นที่กิจกรรม (รูปที่ 5-78) คลองเป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับน้ำให้ความเย็น ความเคลื่อนไหว และความมีชีวิตชีวาแก่ผู้ใช้ที่ทำกิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ ส่วนเสียงของน้ำพุบริเวณหลังเขาฤๅษี (รูปที่ 5-79, รูปที่ 5-82 หมายเลข 1) ติดกับที่พักผ่อน ให้ความสงบและช่วยลดเสียงรบกวนจากรถที่วิ่งอยู่ฝั่งตรงข้าม ด้านทิศเหนือมีศาลาริมคลอง (รูปที่ 5-80, รูปที่ 5-82 หมายเลข 2) ที่มีชานลดระดับยื่นไปยังคลอง ให้ผู้ใช้สามารถสัมผัสกับน้ำได้ใกล้ชิดขึ้น

พื้นที่มีการให้ร่มเงาตลอดทั้งวันเนื่องจากมีต้นไม้ใหญ่ปกคลุมในพื้นที่รวมถึงมีพื้นที่บางส่วนอยู่ใต้ชายคาและระเบียงทางเดินของอาคาร เช่น บริเวณพื้นที่พักผ่อนริมคลองฝั่งใกล้กับสวนโรมัน มีที่นั่งใต้ต้นไม้ใหญ่ มีความร่มเย็น มีนกพิราบมาหากินบริเวณรอบๆ ใต้ต้นไม้ (รูปที่ 5-81, รูปที่ 5-82 หมายเลข 3) และมีกิจกรรมการให้อาหารปลา

รูปที่ 5-78 คลองที่ตัดผ่านเข้ามาในพื้นที่รอบพระที่นั่งอุดมวนากรณ์

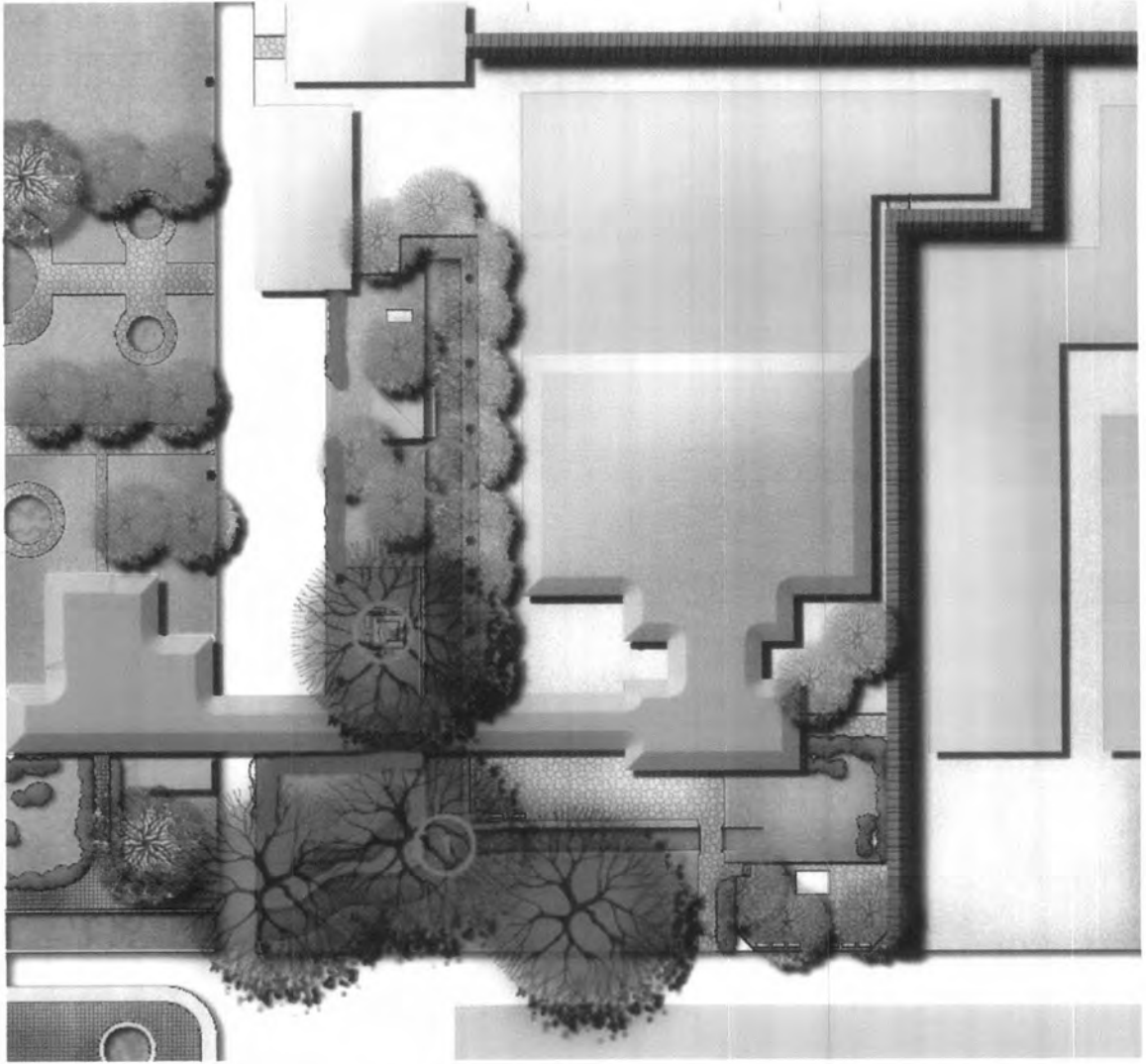
รูปที่ 5-79 น้ำพุบริเวณหลังพระที่นั่งอุดมวนากรณ์

รูปที่ 5-80 ศาลาริมคลองที่มีชานลดระดับยื่นไปยังคลอง

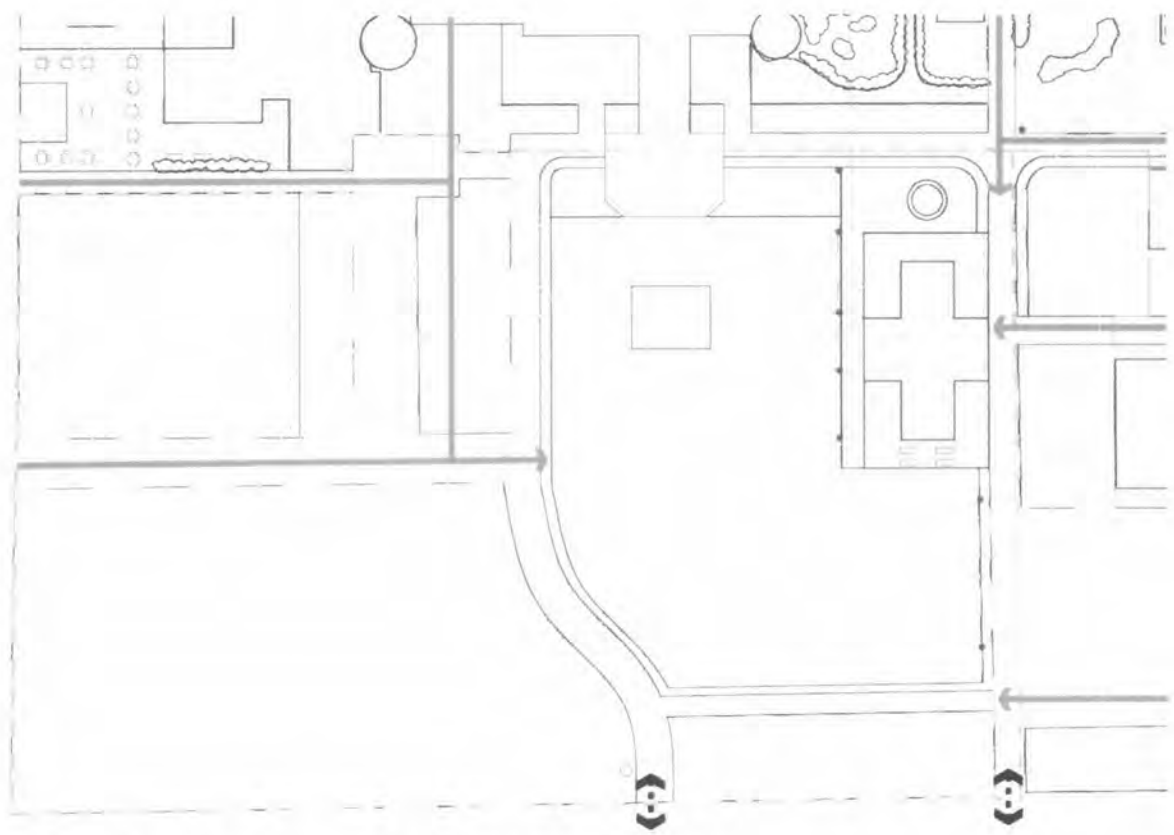

รูปที่ 5-81 ใต้ต้นไม้ใหญ่มีนกพิราบมาหากินบริเวณรอบๆ

รูปที่ 5-82 ผังแสดงปัจจัยด้านธรรมชาติในพื้นที่พระที่นั่งอุดมวนากรณ์

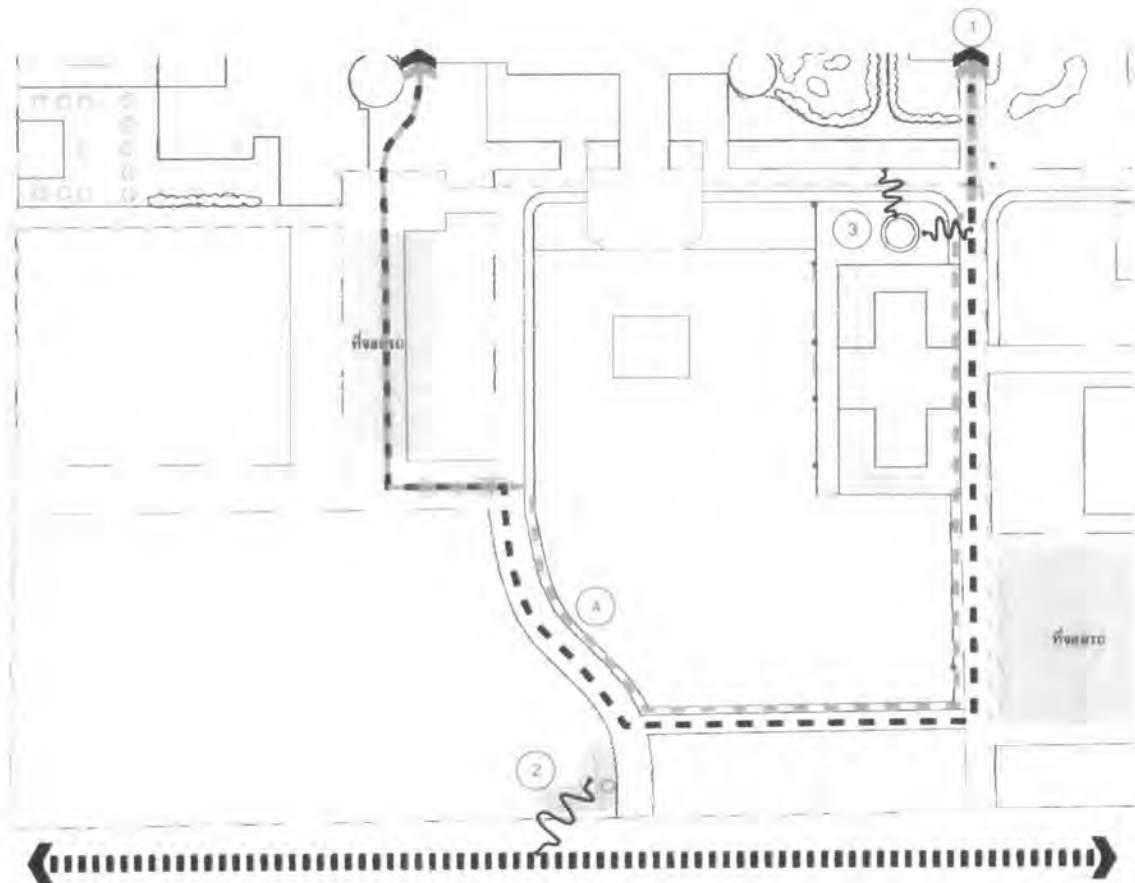

รูปที่ 5-84 ผังแสดงปัจจัยด้านการเข้าถึงในพื้นที่หน้าพระราชวังพญาไท

- ปัจจัยด้านความปลอดภัย

ในเส้นทางการเข้าถึงผู้ใช้ต้องเดินผ่านที่จอดรถและถนน ซึ่งในช่วงเย็นจะมีการสัญจรค่อนข้างมาก (รูปที่ 5-85 หมายเลข 1) อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้ นอกจากนี้พื้นที่นั่งบางแห่ง ได้แก่ พื้นที่นั่งด้านทิศใต้ (รูปที่ 5-85 หมายเลข 2) และรอบบ่อน้ำพุด้านทิศเหนือ (รูปที่ 5-85 หมายเลข 3) อยู่ติดกับถนน ซึ่งจะได้รับการรบกวนจากทั้งเสียงและฝุ่นควัน ส่งผลเสียต่อสุขภาพผู้ใช้ โดยเฉพาะที่นั่งด้านทิศใต้นั้นอยู่ติดกับถนนใหญ่ที่มีรถวิ่งตลอดเวลา ทำให้ได้รับการรบกวนอย่างมาก ส่วนทางเท้านั้นมีขนาดค่อนข้างแคบและบางแห่งมีความเสียหาย (รูปที่ 5-85 หมายเลข 4)

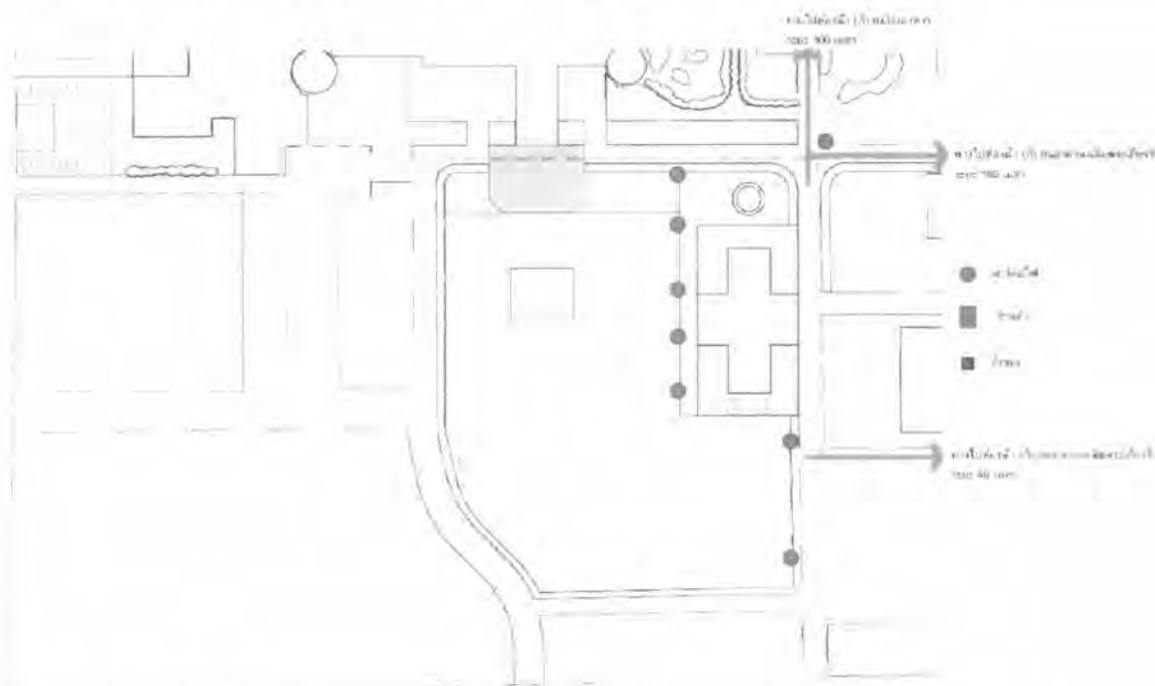

รูปที่ 5-85 แสดงปัจจัยด้านความปลอดภัยในพื้นที่หน้าพระราชวังพญาไท

- ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกพื้นฐาน

พื้นที่ค่อนข้างจะอยู่ห่างจากห้องน้ำ โดยห้องน้ำที่ใกล้ที่สุดคือห้องน้ำบริเวณทางเชื่อมของพระราชวัง ส่วนร้านค้า มีร้านกาแฟ อยู่บริเวณทิศเหนือของพื้นที่

รูปที่ 5-86 ผังแสดงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกพื้นฐานในพื้นที่หน้าพระราชวังพญาไท

ปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวย่างกาย

พื้นที่หน้าพระราชวังพญาไท มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสนามหญ้ากว้าง ซึ่งเอื้อต่อการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวย่างกาย การออกกำลังกายต่างๆ (รูปที่ 5-87รูปที่ 5-89 หมายเลข 1) ส่วนพื้นที่สนามหญ้าด้านทิศตะวันตก มีแนวไม้พุ่มกันโดยรอบ ทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถเข้าไปใช้ได้ (รูปที่ 5-88, รูปที่ 5-89 หมายเลข 2) รอบสนามมีเส้นทางฟุตบอล(รูปที่ 5-89 พื้นที่ 3) สามารถให้ผู้ป่วยเข้ามาเดินเล่นได้ แต่มีบางช่วงของเส้นทางต้องใช้ถนนเป็นทางเดิน(รูปที่ 5-89 หมายเลข 4)

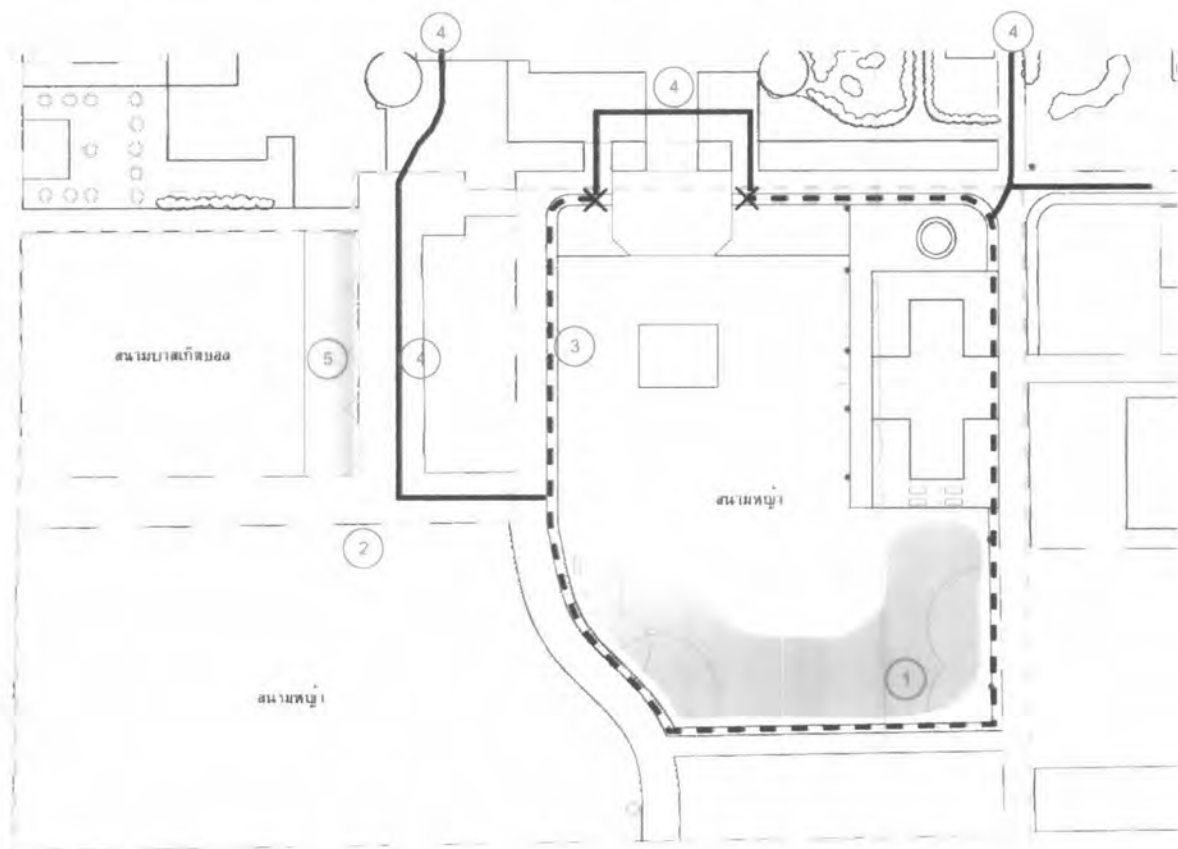
สนามบาสเกตบอลคอนกรีตด้านทิศตะวันตก เป็นพื้นที่สำหรับเล่นกีฬาและฝึกของนักเรียนพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยกลุ่มต่างๆที่สภาพร่างกายสามารถทำกิจกรรมกีฬาได้สามารถเข้าไปใช้ได้ โดยที่ด้านข้างสนามมีที่ให้ญาติสามารถเข้ามานั่งดูเล่นได้ (รูปที่ 5-89 หมายเลข 5)

รูปที่ 5-87 พื้นที่สนามหญ้า มีลักษณะทางการ (formal) และเป็นแนวแกนของพระราชวัง

รูปที่ 5-88 พื้นที่สนามหญ้าด้านทิศตะวันตก มีแนวไม้พุ่มกันโดยรอบ ทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถเข้าไปใช้ได้

รูปที่ 5-89 ผังแสดงปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกายในพื้นที่หน้าพระราชวังพญาไท

- ปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์

พื้นที่สำหรับการปฏิสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เป็นม้านั่งยาวเรียงอยู่ห่างๆ ตามขอบพื้นที่ (รูปที่ 5-90, รูปที่ 5-92 หมายเลข 1) ซึ่งสามารถให้ความเป็นส่วนตัวสำหรับผู้ใช้กลุ่มเล็กๆ ได้ รวมถึงสามารถเป็นจุดที่สามารถมองเห็นผู้อื่นทำกิจกรรมในสนามหญ้าได้ ช่วยให้ผู้ป่วยรู้สึกถึงความเชื่อมโยงกับผู้อื่น แต่ที่นั้งบางจุด แม้จะมีการจัดเตรียมที่นั้งไว้ แต่ไม่เอื้อต่อการรวมกลุ่มหรือเข้าไปใช้งาน เนื่องจากอยู่ติดกับถนนภายนอกโรงพยาบาลทำให้มีเสียงรบกวนจากรถยนต์ภายนอกที่ผ่านรั้วเข้ามา (รูปที่ 5-92 หมายเลข 2)

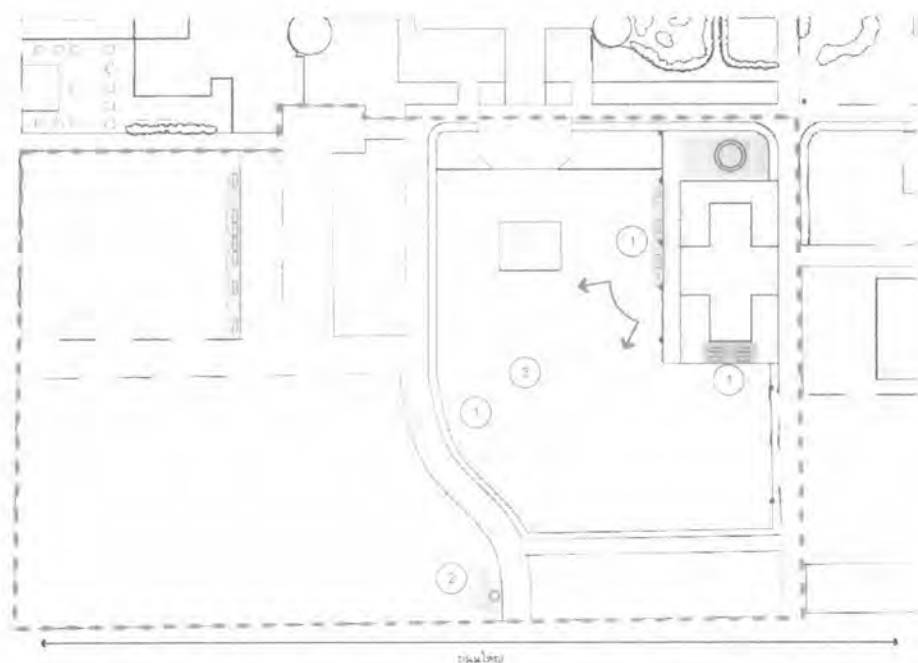
บริเวณขอบสนามหญ้าโล่งเอื้อต่อการเข้าไปนั่งจับกลุ่มพูดคุย (รูปที่ 5-91, รูปที่ 5-92 หมายเลข 3) แต่เนื่องจากเป็นพื้นที่ในอาณาเขตของพระราชวัง ทำให้คนที่ไม่คุ้นเคยกับพื้นที่ ไม่กล้าเข้ามาใช้

รูปที่ 5-90 ม้านั่งยาวเรียงอยู่ห่างๆ ตามขอบพื้นที่

รูปที่ 5-91 บริเวณขอบสนามหญ้าโล่งเอื้อต่อการเข้าไปนั่งจับกลุ่มพูดคุย

รูปที่ 5-92 ผังแสดงปัจจัยด้านการปฏิสัมพันธ์ในพื้นที่หน้าพระราชวังพญาไท

- **ปัจจัยด้านการมีกายภาพที่เอื้อต่อการมีกิจกรรมที่หลากหลาย**

พื้นที่หน้าพระราชวังพญาไทไม่มีกิจกรรมที่เป็นทางเลือกมากนัก เนื่องจากสภาพแวดล้อมของพื้นที่ค่อนข้างจะไม่มีองค์ประกอบมาก รูปแบบของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสนามหญ้าและพื้นที่ด้านข้าง ซึ่งเอื้อต่อกิจกรรมการพักผ่อนทั่วไป การชมวิวดูธรรมชาติ การพูดคุย

5.3 สรุป

การวิเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพได้ผลสรุปดังนี้

1) ระดับผังแม่รวม

- โรงพยาบาลพระมงกุฎมีกลุ่มพื้นที่สีเขียวหลักตั้งแยกจากกลุ่มอาคารผู้ป่วย
- เปิดให้ผู้ใช้งานภายในและคนภายนอกเข้าถึงได้อย่างอิสระ
- บางพื้นที่มีระยะทางการเข้าถึงที่เกินระยะมาตรฐาน
- มีระบบถนนที่ตัดกับทางเดินเท้าหลักที่เชื่อมจากอาคารสู่พื้นที่สีเขียวหลักและบางแห่งมีการใช้ถนนเป็นทางเดินเท้า
- ทางเดินบางแห่งไม่มีราวจับหรือทางลาดสำหรับผู้ป่วย ซึ่งส่งผลถึงความปลอดภัยในการเข้าถึงพื้นที่

2) ระดับผังพื้นที่

ปัจจัยพื้นฐาน

- มีการเตรียมห้องน้ำสำหรับผู้ใช้ แต่ไม่ได้เปิดใช้งาน
- ผิวพื้นที่กิจกรรมบางแห่งมีการเปลี่ยนระดับ

ปัจจัยที่ส่งเสริมสุขภาพ

- มีองค์ประกอบทางธรรมชาติในพื้นที่สีเขียวกว้างใหญ่ และมีความหลากหลายสอดแทรกอยู่ในพื้นที่กิจกรรมของผู้ใช้ ทั้งต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาให้ความรู้สึกมั่นคง มีสนามหญ้ากว้างที่มีนกกางเขนมาหากิน และเกิดมุมมองเปิดโล่งสูงทิวต้นไม้ใหญ่ รวมถึงมีคลองที่ตัดผ่านพื้นที่ต่างๆที่ให้ความเย็น มีปลา และเตาให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้ใช้ ดังนั้นในการวิเคราะห์ปัญหาด้านกายภาพและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพื้นที่ องค์ประกอบธรรมชาติจึงควรได้รับการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาพผู้ป่วยและผู้ใช้อื่นๆ

- ปัจจัยด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและปฏิสัมพันธ์ พบว่าพื้นที่สีเขียวมีการจัดเตรียมสำหรับกิจกรรมทั้งสองปัจจัยที่หลากหลาย กระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ แต่ทั้งนี้การส่งเสริมสุขภาพของผู้ใช้ในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้านั้นยังขึ้นอยู่กับที่ตั้งของพื้นที่แต่ละแห่งที่ใกล้กับอาคารผู้ป่วยและความเหมาะสมกับผู้ป่วย นอกจากนี้การเปรียบเทียบลักษณะกายภาพกับปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมแล้ว พบว่าพื้นที่สีเขียวหลักของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้ายังมีองค์ประกอบที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นกำลังใจ และที่พึ่งทางใจให้แก่ผู้ป่วยและญาติ นอกจากนี้การที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า มีการจัดเตรียมปัจจัยต่างๆที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพที่กล่าวมา ยังส่งผลถึงการมีกิจกรรมที่หลากหลายที่เป็นทางเลือกให้แก่ผู้ป่วย